

Quickscan Programmabegroting 2026

Rekenkamer Almelo

14 oktober 2025

Versie 3.0 na ambtelijk wederhoor

1. Inleiding

1.1 Functie en doel van de programmabegroting

Jaarlijks stelt u de programmabegroting vast. Met dit document geeft u inhoud aan uw kaderstellende rol en oefent het budgetrecht uit. De programmabegroting vormt ook het fundament voor uw controlerende taak: in de jaarverantwoording kunt u controleren of het college de afgesproken onderwerpen binnen de inhoudelijke en financiële kaders van de programmabegroting uitvoerde. Om deze functie goed te kunnen vervullen, is het belangrijk dat de programmabegroting een helder antwoord geeft op de onderstaande vragen:

1. Wat willen wij bereiken (doelen / effecten)?
2. Wat gaan we daarvoor doen (prestaties / activiteiten)?
3. Wat mag dat kosten (budget / investeringen)?

Een navolgbare relatie tussen deze drie vragen is daarbij van belang. In navolging van de QS Jaarverantwoording 2024 (JV 2024) bouwden wij de QS PB 2026 rond deze drie vragen op. Daaraan voegden wij de volgende vragen toe:

4. Hoe gaan we dat dekken?
5. Wat is onze financiële positie?

1.2 Leeswijzer

Na deze inleiding geven wij onze aandachtspunten in hoofdlijn per genoemde vraag weer. Daarna volgt een gedetailleerde tabel met bevindingen. Deze bevindingen geven onderbouwing aan de aandachtspunten die wij in het algemene deel benoemen. Daarnaast biedt deze tabel inzicht in de opvolging van bevindingen uit voorgaande QS's.

Wij hopen met de QS bij te dragen aan de informatievoorziening en daarmee een waardevolle behandeling van de PB 2026!

2. Wat willen wij bereiken?

2.1 Inhoudelijke kader PN 2026 - 2029

In de PN 2026 – 2029 nam het college zes kaders op voor de langjarige opgaven:

1. *Uitdagingen zijn langjarig (15 tot 20 jaar) en vergen ook langjarig commitment;*
2. *Aantrekkelijkheid en Balans hangen met elkaar samen. Verbetering kan alleen op basis van integraliteit;*
3. *Verbind de fysieke en economische opgaven veel steviger met de sociaal-maatschappelijke opgave en vice versa;*
4. *Breng focus aan en verbeter op specifieke domeinen (inhoudelijk en op buurten met een zeer hoge achterstand);*
5. *Investeer ongelijk op basis van de onderzoeksresultaten waardoor gelijkheid wordt bevorderd;*
6. *Stuur op: stedelijke voorzieningen, opleidingsniveau (met name onderadvisering en startkwalificatie), inkomen (met name energiearmoede/verduurzaming en schulden), gezondheid (met name gezonde levensstijl) en veiligheid.*

De PN 2026-2029, die zich in belangrijke mate richtte op een nieuwe bestuursperiode, kreeg daarmee naar ons beeld een stevig meerjarig inhoudelijk kader mee. Wij brachten de vraag onder uw aandacht of een dergelijke “laatste” perspectiefnota in een bestuursperiode de plaats is voor dit “nieuwe beleid”. In de bestuurlijke reactie op de QS PN 2026-2029 gaf het college aan daar genuanceerd naar te kijken: *“De onderzoeken die gedaan zijn in het kader van de aantrekkelijke stad in balans zijn geen nieuw uitgangspunt. Deze onderzoeken zijn de verdere uitwerking en concretisering van het beeld wat bij de Perspectiefnota 2025-2028 is geschetst. De onderzoeken bieden waardevolle inzichten in de huidige situatie én de kansen en uitdagingen voor de komende decennia. Het huidige college en de raad zetten al in op een aantrekkelijke stad in balans”*. Met de vaststelling van de PN 2026-2029 stelde u dit kader vast. In die lijn ziet u in de inleiding van de PB 2026 (pagina 3) dit kader terug. Het college geeft aan dat daarmee voor de komende jaren een duidelijke koers is uitgezet. Het college kan [de navolgbaarheid van de impact van dit kader op de doelen en activiteiten in de PB2026 verder versterken. U kunt overwegen het college te vragen welke doelen / activiteiten hij op basis van dit kader aanscherpte.](#)

2.2 Programmaplan

De meerjarige programmaopgaven bevatten strategische en soms ook operationele doelen. Deze doelen zijn ongewijzigd t.o.v. de MJPB 2025-2028. Dit past ook bij het meerjarige karakter van de programma's en zorgt voor consistentie. In eerdere QS's gaven wij aan dat de doelen geformuleerd zijn in termen van “meer” en “minder”. Dit maakt het lastiger om te bepalen of en wanneer het gewenste doel bereikt is. Als voorbeeld een doel uit het programma Sociaal en Vitaal (pag. 21):

In 2026 hebben we een beter werkend ecosysteem waardoor onze kwetsbare inwoners zich beter redden met minder hulp van de overheid en mentaal weerbaarder en veerkrachtiger zijn.

[Het kan meerwaarde hebben om in de nieuwe bestuursperiode die doelen meer meetbaar te formuleren.](#) Dit versterkt ook de waarde van de jaarverantwoording. Termen als “meer / minder” en “beter” kunt u “laden” door het opnemen van toegespitste indicatoren met een streefwaarde. In de programma's staan in de PB2026 geen indicatoren. Het college koos er in de Jaarverantwoording 2024 wel voor om indicatoren op te nemen. Zoals wij in de QS JV2024 aangaven had dat op onderdelen zeker meerwaarde. [Vraag aan het college kan zijn of het college van plan is deze lijn in komende programmabegrotingen wel door te zetten?](#)

2.3 Basisbegroting

De financiële omvang van de programmabudgetten bedraagt zo'n 0,5% van de volledige begroting. De basisbegroting heeft een aandeel van ruim 99%. In de basisbegroting staan geen strategische of operationele doelen. Hiervoor moet in onderliggende beleidsnota's gekeken worden, die wel genoemd worden in de PB 2026. Daarmee is uit de PB 2026 niet direct navolgbaar welke doelen en effecten Almelo met deze budgetten nastreeft. [Een overweging is om in de nieuwe bestuursperiode het onderscheid in de programma's / basisbegroting en de balans in de inhoudelijke en financiële verdeling daartussen onderwerp van gesprek te laten zijn.](#)

3. Wat gaan we daarvoor doen?

3.1 Programmaplan

Na de beschrijving van de doelen staat in de PB 2026 per strategisch doel een tabel met daarin de activiteiten die het college uitvoert om het doel te bereiken. De linker kolom van die tabel geeft een kernachtige beschrijving van de activiteit weer op hoger niveau. Deze is daarmee veelal ook meerjarig van toepassing. De omschrijving in deze kolom is voor veel activiteiten in de PB2026 gelijk aan de omschrijving in de MJPB 2025-2028. Er zijn echter ook activiteiten afgevallen en nieuwe activiteiten toegevoegd, bijvoorbeeld vanuit de nieuwe onderzoeken, zoals onderstaand voorbeeld (pag. 27).

Schooladviezen	Een onderzoek wordt ingesteld om de oorzaken van onderadvisering in Almelo te achterhalen en om duidelijk te krijgen waar de betrokken partijen op kunnen inzetten om dit te verbeteren. Het voorkomen van een grote tegenslag als onderadvies kan helpen verder escaleren naar spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten te vermijden. De gemeentebrede gedragen motie "goed geschoold advies" ondersteunt de inzet op onderzoek en borging van afspraken binnen de op te stellen LEA.
----------------	--

Welke activiteiten nieuw zijn t.o.v. de voorgaande begroting, is niet navolgbaar gemaakt. **Het kan meerwaarde hebben om het college te vragen om in volgende begrotingen aan te geven wanneer een activiteit nieuw, aangepast of ongewijzigd is.** Dit kan duidelijker maken welke activiteiten het college afrondde.

De rechterkolom van de tabel met activiteiten bevat een nadere toelichting en beschrijft concreter wat het college specifiek in het begrotingsjaar 2026 gaat doen. Deze informatie wisselt in en tussen de programma's:

- In programma 1 (Stedelijke ontwikkeling) zijn de teksten bijvoorbeeld vrijwel gelijk aan de teksten uit de MJPB 2025-2028. Onduidelijk is of dit ligt aan de aard van de opgave, mate van concreetheid van beschrijven of voortgang van het programma;
- In programma 2 (Sociaal en Vitaal) zijn teksten veelal wel aangepast. Daar komen op enkele plaatsen teksten terug waarin alleen het jaartal is gewijzigd (voorbeeld op pagina 23: "*Vanuit Twentse Koers is een projectleider gestart die de omvang van de problematiek in beeld brengt en een gerichte aanpak ontwikkelt. In 2026 zullen we de aanbevelingen gaan implementeren*". Diezelfde tekst stond in de MJPB 2025-2028 met het jaartal 2025. De tekst maakt niet duidelijk waarom deze tekst met een ander jaartal terugkomt;
- Programma 3 (Economie en arbeidsmarkt) bevat goede voorbeelden hoe het college in de tekst meer navolgbaar kan maken hoe de beschreven activiteiten zich verhouden tot de activiteiten in het voorgaande jaar. Zie ter beeldvorming de onderstaande tabel.

Activiteiten 2026	Omschrijving
Uitbreidingsruimte en schuifruimte MKB	In 2025 zijn mogelijke uitbreidingslocaties voor nieuwe bedrijventerreinen in kaart gebracht. In 2026 zetten we dit traject voort met verdiepende studies naar haalbaarheid, ruimtelijke inpassing en ontwikkelpotentie. Deze analyses vormen de basis voor eventuele vervolgstappen, zoals het voorbereiden van een vestiging van voorkeursrecht.
Vervolg Bedrijventerreinpaspoorten	In 2026 starten we met de uitwerking van de bedrijventerreinpaspoorten. Enerzijds doen we dit via een pilot op een specifiek bedrijventerrein, waarin we de kansen voor inbreiding concreet in beeld brengen en toetsen hoe het paspoort bijdraagt aan beter inzicht, samenwerking en ruimtelijke kwaliteit. Anderzijds formuleren we beleidsvoorstellen die gericht zijn op het creëren van de juiste randvoorwaarden voor toekomstbestendig en multifunctioneel ruimtegebruik. Hiermee zetten we een volgende stap richting een effectievere benutting van de ruimte op bedrijventerreinen.
Acquisitieplan Businesspark XL 2	In 2026 wordt het afgestemde acquisitieplan met de Twentse gemeenten en Twentse bedrijfsleven uitgevoerd.

In de QS Jaarverantwoording 2024 gaven we aan dat het lastig navolgbaar is of het college de activiteiten uitvoerde zoals afgesproken. Die lastige navolgbaarheid herkennen we ook in de PB 2026 door de hiervoor genoemde oorzaken (concreetheid beschrijven, relatie naar status in het voorgaande jaar, inzicht in bestaand of nieuw). Mate waarin dit zich voordoet, verschilt per programma.

Overweging is om voor een volgende begroting afspraken te maken met het college over hoe bij meerjarige programma's / opgaven inzichtelijkheid in opvolging van activiteiten kan worden versterkt.

Daarbij kan ook de relatie van de bijdrage van de activiteit aan het doel en de mate waarin verder worden versterkt. [Het meer inzichtelijk maken van deze relatie \(bijvoorbeeld door een doelenboom of doelen-inspanningen netwerk \(DIN\)\) kan een overweging zijn.](#) Uit het ambtelijk wederhoor begrepen wij dat de raad met het vaststellen van de perspectiefnota 2024-2027 de strategische doelen en visies van de programma's vaststelde. Voor alle programma's zijn op dat moment ook doelen-inspanningen netwerken opgesteld die ter informatie met de raad zijn gedeeld voor het politiek beraad van 4 juli 2023. [Overweging is om deze DIN's in het vervolg onderdeel van de programmabegroting te laten zijn.](#)

3.2 Basisbegroting

In de basisbegroting staan geen doelen. Wel beschrijft het college per taakveld "uitgelichte activiteiten". Onduidelijk op welke wijze deze activiteiten bijdragen aan de gemeentelijke doelen en op basis van welke criteria het college een activiteit uitlicht. [Een optie is om hierover met het college heldere criteria af te spreken.](#)

Bij het taakveld Veiligheid gaat het college o.a. in op de onderwerpen ondermijning, weerbaarheid en verstoringen van de openbare orde. Actuele ontwikkelingen laten zien dat dit relevante onderwerpen zijn [waarvan het meerwaarde kan hebben om u als raad hierover goed te laten informeren.](#)

Elke wijk kent een integrale wijk-BOA die samenwerkt met de wijkagent, wijkregisseur en andere relevante partners. De BOA's werken daarnaast op basis van informatie gestuurde handhaving en richten hun inzet op de gebieden met de grootste problematiek. Binnen de beperkte beschikbare capaciteit moeten voortdurend prioriteiten worden gesteld. Het team moet anticiperen op de veranderingen in de maatschappij en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van taken en uitdagingen die daarbij horen. De huidige bezetting is daarin niet toereikend, waardoor een heroriëntatie nodig is op inzet en capaciteit. In 2025/2026 wordt een visie ontwikkeld voor een professioneel en toekomstbestendig handhavingsteam, gericht op de lange termijn om effectief een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid van onze stad.

Daarbij is de naaststaande tekst over de BOA's opgenomen. Deze tekst roept de vraag op of de heroriëntatie op inzet en capaciteit wellicht nog een extra budgetvraag betekent.

[U zou het college kunnen vragen wanneer u in de heroriëntatie van inzet en capaciteit van de BOA's wordt betrokken.](#)

3.3 Majeure projecten

Een project is majeur als u dat aangeeft. Dit geeft u de mogelijkheid om rond een specifiek project de informatievoorziening te versterken. Redenen daarvoor kunnen divers zijn. In de PB 2026 merkte u één project als majeur aan: het zwembad sportpark nieuwbouw. In navolging van de jaarverantwoording 2024 meldt het college hier het benodigde extra budget, de opgelopen vertraging en het risico op verhaal van de omzetbelasting. Hiermee krijgt u een goed inzicht in de voortgang van het project [Het is raadzaam om periodiek na te gaan of er andere projecten zijn welke u als majeur wilt aanmerken waarmee de informatievoorziening rond dat project wordt versterkt. Een voorbeeld daarvan zou XL2 kunnen zijn. Een andere overweging is om een regeling "risicovolle projecten" vast te stellen waardoor uw kaderstellende en controlerende rol wordt versterkt \(zie bijvoorbeeld: \[Regeling risicovolle projecten gemeente Utrecht | Lokale wet- en regelgeving\]\(#\)\).](#)

3.4 Verbonden partijen

Het nastreven van de doelen en het uitvoeren van de activiteiten doet de gemeente Almelo samen met diverse andere organisaties. In dit onderdeel zoomen we specifiek in op de zogenaamde verbonden partijen waarover een aparte (verplichte) paragraaf in de PB2026 staat.

[Onderzoek samenwerkende rekenkamers](#)

In de paragraaf Verbonden Partijen haalt het college op pagina 129 het gezamenlijke rekenkameronderzoek naar de Twentse samenwerking aan ([Zicht op zeggenschap Almelo - iBabs Publieksportal](#)). Het college schrijft: *"De inhoud van het onderzoeksrapport, de conclusies en de aanbevelingen vormen daarmee een handvat om een discussie te voeren over Twentse samenwerking en de eigen gemeentelijke inbreng daarin"*. [Belangrijk om daarin als raad uw eigen positie te bepalen en de unaniem aangenomen aanbevelingen op te volgen.](#)

Nieuwe nota governance

In de paragraaf Verbonden Partijen (pag. 129) vermeldt het college dat een actualisatie van de Kadernota governance in voorbereiding is.

Dit leidt tot de Kadernota samenwerkingsverbanden. De reikwijdte van de Kadernota samenwerkingsverbanden is breder en dit komt volgens het college tot uiting in de gebruikte terminologie.

De Kadernota governance sprak vaak over verbonden partijen, maar in de nieuwe kadernota wordt meestal de term samenwerkingsverband(en) gebruikt. Hiermee ontstaat een bredere blik op samenwerkingsvormen. Dit kan tegemoet komen aan bevindingen, zoals opgenomen in het voornoemde onderzoek van de gezamenlijke rekenkamers.

U kunt het college vragen wanneer u de nieuwe Kadernota samenwerkingsverbanden aangeboden krijgt en of het college voornemens is om ook de paragraaf Verbonden partijen te wijzigen in samenwerkingsverbanden?

Risicobeeld verbonden partijen

In de MJPB2025-2028 steeg de risicoscore van SamenTwente en de Veiligheidsregio, in de PB2026 stelt het college die risicoprofielen neerwaarts bij. De informatie in de paragraaf Verbonden partijen maakt niet duidelijk welke gewijzigde omstandigheden tot deze aanpassing leiden. U zou het college hiernaar kunnen vragen.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal	Mutatie risico score	Toezicht regime
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Groot	Hoog	–	Intensief
Samen Twente	Hoog	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Omgevingsdienst Twente	Midden	Groot	Midden	–	Basis
Recreatieschap Twente	Hoog	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Cogas	Midden	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Laag	–	Basis
Ontplooi	Midden	Gemiddeld	Laag	–	Basis
Stadsbank Oost Nederland	Midden	Klein	Laag	–	Basis
Twente Milieu	Laag	Gemiddeld	Laag	–	Basis
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Midden	Groot	Laag	–	Minimaal
Euregio	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Industriegebouw Maatschappij	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag	–	Minimaal

Het risicoprofiel van het sportbedrijf Almelo is onverminderd hoog. Op verschillende plaatsen in de PB2026 besteedt het college hieraan ook aandacht. Zo schrijft het college op pagina 12: "De financiële situatie van het Sportbedrijf is de afgelopen jaren structureel verslechterd". Het college beschrijft ook een aantal maatregelen die in gang worden gezet om de financiële positie te verbeteren. Ondanks deze maatregelen zal er een tekort blijven bestaan. Voor 2025 zal het tekort naar verwachting 400.000 euro bedragen en dit loopt terug naar 300.000 euro structureel vanaf 2028.

In de MJPB 2025-2028 beschreef het college de risico's die verbonden zijn aan de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijvenpark Twente. In de QS Verbonden Partijen besteedden wij daaraan ook aandacht. Specifieke aandachtspunten die toen geformuleerd zijn:

- Het bestuur heeft besloten de GR op te heffen. Effectief betekent dit dat de huidige deelnemers moeten worden uitgekocht en dat een overheidspartij het erfpachtbedrijf moet overnemen. Dat vereist circa € 68 mln. financiering.
- Wat gaat er gebeuren met het restant van het investeringsbudget (geschat op € 1,8 mln.)?
- De activa die onder parkmanagement vallen zijn in 2030 afgeschreven, maar het is onwaarschijnlijk dat ze daarna niet meer nodig zijn. Ook dat leidt tot financieringsvraagstukken.
- In hoeverre is er sprake van werkgelegenheid voor arbeidsmigranten en de daaruit voortvloeiende knelpunten rondom huisvesting?

In de hierboven opgenomen risicotabel en de in de PB2026 opgenomen bijlage verbonden partijen is de RBT nog opgenomen. Overigens met de vermelding dat deze per 1 januari 2026 is geliquideerd. In de PB2026 is niet direct navolgbaar hoe de verwerking van die liquidatie plaatsvond en welke impact dat had op o.a. de balanspositie en het risicoprofiel van Almelo. Uit het ambtelijk wederhoor begrepen wij dat de liquidatie inderdaad nog niet verwerkt is in de PB 2026 en dat u daarover op een aantal momenten geïnformeerd bent. Mogelijk heeft dit nog impact op de PB2026.

Een tekst op pagina 160 over SamenTwente roept de vraag op wat de actuele status is rond de kerntakendiscussie. Ook dit kan een vraag aan het college zijn.

De uitkomst van de kerntakendiscussie is een belangrijke basis voor het meerjarenprogramma Samen Twente. Het nemen van besluiten over de (structurele) uitzetting van de begroting pas kan plaatsvinden als er een inhoudelijke discussie is geweest. Het AB wil dit proces uiterlijk december 2024 afronden. Dit is een krappe planning, waarbij de deadline van december 204 echter cruciaal is om eventuele wijzigingen voor 2025 nog te kunnen doorvoeren in de gewijzigde begroting 2025 en de begroting 2026. Latere afronding is daarmee niet gewenst.

Tot slot staat op pag. 183 een tekst waarin het college zorg uitspreekt over het ontbreken van een DVO met de Veiligheidsregio. [Onduidelijk is of het college vanuit deze zorg gaat aandringen op het afsluiten van een DVO?](#)

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Er is sprake van een hoog eigenaarsbelang, 82% van de lasten wordt door de bijdrage van gemeenten gedekt. Dit is inherent aan een verplichte samenwerking zoals VRT is. Flexibiliteit is een achilleshiel; kapitaallasten (veel gebouwen, voertuigen en machines) en veel vast personeel beslaan een groot deel van de begroting. Lichte zorgen zijn er verder ook op het gebied van opdrachtgeversrelatie. Er ontbreekt een DVO, waarin de wederzijdse verplichtingen en rechten zijn vastgelegd. Dit is verklaarbaar, omdat VRT bijna uitsluitend wettelijke taken uitvoert, waarvoor niet een overeenkomst, maar de wet bepalend is.

3.5 Grondexploitatie

Activiteiten vinden ook plaats in de vorm van grondexploitaties. Het college informeert u daarover ook in een aparte paragraaf. De grondexploitaties zijn onderverdeeld in werklocaties en woningbouw. Met de toevoeging van de grondexploitatie XL2 is de omvang van de nog te maken kosten en opbrengsten stevig toegenomen, zoals de onderstaande tabel toont (bedragen * € 1.000).

Grondexploitaties	Boekwaarde	nog te maken		eind	geraamd eindresultaat		
	1-1-2026	kosten	opbrengsten	jaar	eindwaarde	op CW (2%)	N/V
Werklocaties							
Rohof	11.156	523	264	2026	-11.414	-10.971	N
Rhijnbeek	6.998	1.449	0	2027	-8.447	-7.960	N
Bedrijvenpark Twente Noord	2.253	2.540	2.531	2027	-2.261	-2.131	N
XL2	11.618	181.239	186.074	2039	-6.783	-5.040	N
Subtotaal werklocaties	32.025	185.751	188.869		-28.905	-26.102	

De grondexploitatie XL2 leidt ook tot een stevige verhoging van het risicoprofiel van de gemeente. Hierop komen wij in hoofdstuk 6 terug.

3.6 Informatiebeveiliging

In eerdere QS's vestigden wij uw aandacht op de informatiebeveiliging, dit ook naar aanleiding van het onderzoek dat wij naar de informatiebeveiligingscultuur uitvoerden ([Rekenkameronderzoek Informatiebeveiligingscultuur gemeente Almelo Almelo - iBabs Publieksporaal](#)). Het college gaf in eerdere P&C-documenten aan hier aandacht aan te besteden, maar dat aanvullende activiteiten ook moeten worden gezien in de financiële context van Almelo. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement van de PB2026 geeft het college aan dat het risicoprofiel voor de informatiebeveiliging is verhoogd. Ook in de paragraaf bedrijfsvoering (pag. 127) besteedt het college de nodige aandacht aan informatiebeveiliging en specifiek ook de informatiebeveiligingscultuur

Gezien de ontwikkelingen omtrent de innovaties en de vernieuwde wetgevingen is het wenselijk om meer in te zetten op een bewust en bekwaam informatiebeveiligingscultuur, waarin gewerkt wordt aan een risico gestuurde aanpak van onze bedrijfsvoering. Hierbij wordt het borgen van informatiebeveiliging in de processen een begrip. Dit maakt het mogelijk om niet meer alleen het bestaan en opzet aan te kunnen tonen, maar ook de werking van informatiebeveiliging.

[De vraag is of het college, ingegeven door de financiële context, gewenste aanvullende acties rond de informatiebeveiliging door een ontoereikend budget niet kan uitvoeren?](#)

4. Wat mag dat kosten?

4.1 Programmaplan

In eerdere QS's gaven wij aan dat de raming van de programmabudgetten per programma wisselt. Soms is er alleen specifiek programmabudget, soms wordt ook verwezen (programma Sociaal en Vitaal als voorbeeld) naar budgetten die in de basisbegroting staan. Dit maakt inzicht in de totale besteding lastig. Dit geldt onverkort voor de PB2026. De programmabudgetten eindigen in 2026. Het college gaf hiervan eerder aan dat dit ook kan: het waren incidentele activiteiten die kunnen stoppen of structurele voortzetting kan een plek krijgen ("indalen") in bestaande budgetten. Uit de huidige beschrijving van de activiteiten blijkt niet welke activiteiten het college wel / niet wil voortzetten na afronding van de programma's. [U zou het college kunnen vragen om hiervan bij afronding van de programma's een overzicht te geven.](#) Uit de QS JV2024 blijkt daarbij dat bij veel programma's de uitgaven vooralsnog achterblijven bij de raming. De vraag is of hiermee in 2026 het volledige programmabudget wordt besteed en welke lijn het college volgt voor de niet bestede budgetten.

In de programma's is niet duidelijk welk specifiek budget bepaalde activiteiten vragen. Daardoor is de relatie tussen de drie W-vragen beperkt / niet aanwezig. [Voor een volgende begroting is een overweging om deze relatie sterker te leggen.](#)

4.2 Basisbegroting

De budgetten in de basisbegroting maken ruim 99% van de totale begroting uit. Omdat hier een relatie ligt tussen taakveld en budget, is er ook een meer duidelijke relatie tussen activiteiten en budget. Omdat de doelen in de PB 2026 ontbreken, is er geen navolgbare relatie naar de doelen. Hiervoor moeten de onderliggende beleidsnota worden geraadpleegd waarbij de vraag is of daarin concrete doelen zijn opgenomen. In de budgetten zien we een aantal aandachtspunten:

Prijs en volumestijging Jeugd en Wmo

In de PN 2026–2029 raamde het college geen extra volume-en prijsmutatie. Hiervoor voerde het college in de afgelopen maanden nog analyses uit (PN 2026 – 2029 pag. 28). Hiermee bestond het risico dat er nog een aanvullend financieel effect kwam. In het financieel beeld van de PB2026 (pag. 10) raamt het college een extra bedrag voor het sociaal domein dat oploopt naar € 1,0 miljoen in 2029. Met name een prijsbijstelling is hiervan de oorzaak. Op pagina 86 van de basisbegroting geeft het college aan welke uitgangspunten in de ramingen zijn gehanteerd: voor Wmo een volumestijging van 1,5% en voor jeugd 0%. Daarnaast zijn de verwachte opbrengsten van de ombuigingen in de budgetten verwerkt. [Dat roept de vraag op of het niet ramen van een volumestijging bij Jeugd extra inspanningen zal vergen om binnen budget te blijven.](#)

Achterblijvende kapitaallasten

Een voordeel op de kapitaallasten door o.a. achterblijvende investeringen is een jaarlijkse trend in Almelo. In de jaarrekening 2024 was het ruim € 1 miljoen. In de afgelopen drie begrotingen leidde dit tevens tot een voordeel in het begrotingsjaar. In de PN 2026–2029 anticipeerde het college nog niet op een voordeel maar gaf aan een aanvullende analyse uit te voeren. Deze analyse is voor de PB 2026 uitgevoerd wat leidde tot een voordeel van ruim € 2 miljoen in 2026. [Onduidelijk is of met deze bijstelling de trend van voordelen in de begroting én jaarrekening nu historie is.](#)

5. Hoe gaan we dat dekken?

5.1 De financiële positie

De onderstaande tabel toont de financiële positie in de PB2026.

Financieel meerjarenperspectief	Begroting 2026	N/V	Raming 2027	N/V	Raming 2028	N/V	Raming 2029	N/V
Totaal lasten	384,77	N	393,20	N	395,86	N	403,07	N
Totaal baten	-391,93	V	-397,69	V	-394,62	V	-400,19	V
Saldo van baten en lasten	-7,17	V	-4,48	V	1,24	N	2,88	N
Stortingen reserves	8,48	N	8,55	N	6,04	N	6,04	N
Onttrekkingen reserves	-5,43	V	-5,43	V	-2,82	V	-2,82	V
Saldo reserve mutaties	3,05	N	3,12	N	3,23	N	3,23	N
Begrotingssaldo	-4,12	V	-1,36	V	4,47	N	6,11	N
Waarvan: incidentele baten en lasten	2,75	N	-0,15	V	-0,15	V	-0,15	V
Structureel begrotingssaldo	-6,87	V	-1,22	V	4,62	N	6,26	N

Bedragen x 1 miljoen euro

In de jaren 2026 en 2027 verbeterde de financiële positie o.v. de financiële positie in de PN 2026-2029. Er is sprake van batige saldi en een reëel en structureel evenwicht. Hiermee is ook aan de eisen van de provincie voldaan. In de jaren 2028 en 2029 nam het negatieve saldo t.o.v. de PN 2026-2029 verder toe.

De wijziging in de financiële positie komt door diverse ontwikkelingen, zoals het college op pagina 10-13 toelicht. Belangrijk voordeel wordt veroorzaakt door de meicirculaire gemeentefonds 2025.

In de PN 2026 – 2029 stond dat nog een aanvullende besparing van € 1,74 miljoen moest worden gerealiseerd om tot een sluitende begroting 2026 te komen. Het college zag een aantal redenen om bij de invulling van het resterende tekort van € 1,74 miljoen een behoedzame lijn te volgen:

- De financiële effecten van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk voor gemeenten en de overige effecten van het gemeentefonds zijn op dit moment nog niet bekend.
- De besparing voor verbonden partijen wordt uitgewerkt richting de begroting 2026.

Met name rond de financiële effecten van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk blijkt deze behoedzame lijn een juiste keuze. De vertaling in de meicirculaire 2025 leidt zoals eerder vermeld tot stevige voordelen in 2026 en 2027. Daarmee is de opgenomen taakstelling van € 1,74 vervallen. Tevens is in 2026 de eerder geraamde onttrekking aan de algemene reserve van € 2,2 miljoen niet nodig.

5.2 De aanpak voor het sluitend maken van de begroting

Al in de PN 2024-2027 maakte het college afspraken met u over hoe de meerjarige dekkingsopgave werd aangepakt. De aanpak voerde het college in de afgelopen jaren en in de voorliggende PB 2026 consistent en binnen uw kaders door. Daarbij volgt het college ook het begrotingsadvies van de VNG. Dit advies luidt o.a.: *“Maak in ieder geval boekjaar 2026 en 2027 als dat mogelijk is sluitend. Al dan niet met toepassing van de mogelijkheid om een deel van de reserves in te zetten. Maak inzichtelijk op welke dossiers in het medebewind er meer wordt uitgegeven dan we van het rijk ontvangen.”*. Het college motiveert op pagina 6 van de PB2026 deze lijn en wacht o.a. het tussen VNG en Rijk over disbalans in taken / vergoeding en de uitkomsten van de commissie van Ark (Jeugdzorg) af voordat tot dekking van de jaarschijven 2028 en 2029 wordt overgegaan. [Het kan raadzaam zijn om met het college af te spreken tot welk moment wordt gewacht op die mogelijke landelijke dekking en wanneer wordt overgegaan tot het zelf invullen van de dekkingsopgave.](#)

5.3 Totaal overzicht dekkingsmaatregelen

In eerdere QS's gaven wij aan dat het verkrijgen van een totaaloverzicht van alle ombuigingen lastig was. Het college kondigde aan in de PB 2026 een apart onderdeel op te nemen voor de opvolging van de dekkingsmaatregelen. In die maatregelen zag het college drie “smaken”:

1. **Dekkingsmaatregelen:** dit betreffen maatregelen die zorgen voor dekking van de lasten zoals de extra ozb-verhoging;
2. **Taakstellende maatregelen:** maatregelen die leiden tot verlaging van budgetten die in redelijke mate beïnvloedbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is de aangepaste indexatie op subsidies;
3. **Beleidsmaatregelen:** maatregelen die verandering van beleid vergen. Voorbeeld hiervan zijn de in de begroting 2025 uitgewerkte besparingsmaatregelen in het sociaal domein.

Voor de categorieën 1 en 2 vond het college opvolging minder relevant, omdat realisatie na doorvoering geëffectueerd is. Daarmee zag het college vooral relevantie in het vermelden van de ombuigingsmaatregelen, zoals opgenomen onder categorie 3.

In de PB2026 kiest het college ervoor om u inzicht te geven in alle dekkingsmaatregelen (de drie categorieën), waarbij een onderscheid wordt gemaakt in reeds ingevuld en nog in te vullen dekkingsmaatregelen. Van het totale bedrag is een bedrag van € 20 miljoen nog in te vullen.

Totaal besparingsmaatregelen

	2026	2027	2028	2029
Totaal gerealiseerde besparingsmaatregelen	-11,44	-12,41	-13,31	-13,31
Totaal openstaande besparingsmaatregelen	-12,18	-16,64	-19,34	-20,33
Totaal besparingsmaatregelen	-23,62	-29,05	-32,65	-33,64

Bedragen x 1 miljoen euro

U treft deze informatie aan op de pagina's 7 t/m 9. Dit biedt u een waardevol inzicht.

5.4 Ombuigingen sociaal domein

Het grootste deel van de nog te realiseren besparingsmaatregelen betreft ombuigingen op het sociaal domein: ruim € 17 miljoen van de nog in te vullen € 20 miljoen.

Openstaande besparingsmaatregelen

Omschrijving	Herkomst	2026	2027	2028	2029
Beleidsmaatregelen					
Sociaal domein ¹	PN 2025-2028	-5,5	-7,92	-8,72	-8,72
Ingevuld	Zomerrapp. 2025/B2026	0,3	0,3	0,3	0,3
Sociaal domein ²	PN 2026-2029	-5,04	-6,58	-7,98	-8,97
Totaal beleidsmaatregelen		-10,24	-14,2	-16,4	-17,39

Het college informeerde u eerder over de specifieke maatregelen waarmee deze bedragen ingevuld moeten worden. In de Zomerrapportage informeerde het college u op maatregelniveau (pag. 11).

De informatie zoals opgenomen in de Zomerrapportage 2025 is daarmee meer gedetailleerd dan de informatie zoals nu opgenomen in de PB 2026. [Voor het goed opvolgen van de besparingen kan het waardevol zijn om ook in de begroting informatie op dit niveau op te nemen.](#)

[Alle ombuigingen sociaal domein zijn van concrete maatregelen voorzien.](#)

In de PN 2026-2029 meldde het college dat een bedrag van € 3,5 miljoen aan ombuigingsmaatregelen sociaal domein nog van maatregelen moest worden voorzien indien de volledige opgave bleef staan. Uit het ambtelijk wederhoor begrepen wij dat u besloot deze opgave met € 3,5 miljoen te verlagen. [Daarmee is de volledige ombuigingsopgave sociaal domein van concrete maatregelen voorzien.](#)

[Aan het realiseren van de ombuigingen zijn risico's verbonden](#)

Het college constateerde in de PN 2026-2029 dat er aan de ombuigingen risico's verbonden zijn: *"In de begroting 2025 is al aangegeven dat het realiseren van besparingen in de praktijk weerbarstig is. Voor de maatregelen uit deze perspectiefnota geldt dat nog sterker, omdat ze boven op de eerder voorgestelde maatregelen komen, meer afhankelijkheden kennen van onder andere rijksbeleid en tot meer weerstand en bezwaren van inwoners en partners kunnen leiden. Daarnaast nemen door het scherper begroten de risico's toe dat nadelen direct effect hebben op het begrotingssaldo".*

Deze risico's zijn nog onverkort van kracht. Positief is dat de financiële mogelijkheden toenamen om deze risico's op te vangen. Het college schrijft op pagina 3 van de PB2026 dat de twee jaar uitstel van het Ravijnjaar de mogelijkheid geeft om onvoorziene nadelige effecten van de besparingsmaatregelen, zoals vertraging op de effecten van de besparingsmaatregelen en tegenvallers bij de uitvoering van beleid, te kunnen opvangen. De positieve saldi in 2026 en 2027 én de reservepositie bieden inderdaad ruimte om die eventuele risico's op te vangen. Specifiek houdt het college daarvoor de reserve sociaal domein aan met een stand van € 16,5 miljoen.

College zet koers voort en vult randvoorwaarden in

De PN 2026-2029 vermeldde dat de ombuigingen een strategie en aanpak vergen die in gezamenlijkheid vorm wordt gegeven. Het college scheef daarover: *“Deze manier van werken is anders dan we gewend zijn en vraagt om ruimte, vertrouwen en een gedeelde en bewuste focus op de lange termijn”*. In de Basisbegroting PB 2026, taakveld sociaal domein (pag. 79) herhaalt het college deze lijn. *“Doorbreken van belemmerende patronen”* noemt het college als belangrijke randvoorwaarde waarbij het college inzet op strategisch partnerschap. [Een vraag aan het college kan zijn wat het college hieronder precies verstaat.](#)

Het invullen van de randvoorwaarden vergt ook het op orde brengen van de basis (uitvoeringsorganisatie, de bedrijfsvoering en de bedrijfsprocessen). In de PN 2026-2029 mistten wij daarover informatie. In de bestuurlijke reactie op de QS PN 2026-2029 verwees het college naar diverse raadsinformatiebrieven waarin u geïnformeerd bent over de uitvoering van *“Plan de Campagne (Raad – 8529 en Raad – 758109)*. In de PB2026 besteedt het college op pagina 79 aandacht aan de uitvoering. Te lezen valt o.a. *“We zetten hierbij in op positieve en flexibele dienstverlening, vertrouwen en collectief vakmanschap en leren en blijvend verbeteren...Hiervoor benutten we de opbrengsten van en bouwen we verder op Plan de Campagne, in het bijzonder de heringerichte online kanalen, het nieuwe inwonersportaal, de medewerkersomgeving en de sociale kaart”*. [Het kan raadzaam zijn om u periodiek te laten informeren over de voortgang daarvan.](#)

Tot slot gaf het college aan dat communicatie richting de inwoners een belangrijke voorwaarde is. Ook hieraan geeft het college in de PB2026 binnen het taakveld Sociaal domein aandacht *“Daarom blijft communicatie ook in 2026 een speerpunt binnen het sociaal domein. Ook hiervoor werken we in Plan de Campagne aan betere inrichting van onze digitale kanalen met vernieuwde content, functionaliteiten en logische routes voor de inwoners naar bijvoorbeeld algemene voorzieningen in de sociale kaart. In de communicatie naar inwoners houden we er zoveel mogelijk rekening mee dat inwoners de boodschap ook begrijpen; bij voorkeur spreken en schrijven we op B1-niveau”*. [U kunt het college verzoeken om periodiek gebruikerservaringen te meten om zo te zien of de ingezette acties aansluiten op de behoefte van de inwoners.](#)

5.5 Overige ombuigingen en dekkingen

Risico verhoging bijdragen Verbonden partijen kleiner, geen aanvullende besparingen

In de PN2026-2029 gaf het college aan voor de invulling van de resterende taakstelling ook te kijken naar eventueel mogelijke besparingen bij Verbonden Partijen. In de PB2026 geeft het college hierover aan dat *“De verwachting is dat deze zienswijzen, indien van toepassing, in de toekomstige begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen worden verwerkt. Dit betekent dat het risico op aanvullende bijdragen van de gemeente aan de gemeenschappelijke regelingen wordt verkleind”*.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het college voert een besparing door op het onderhoud van de kapitaalgoederen. Een nieuwe doorrekening liet zien dat dat kon zonder verlies aan kwaliteit. In de QS PN 2026-2029 benoemden wij daarbij enkele aandachtspunten zoals achterblijvend kwaliteitsniveau (jaarverantwoording 2024) en dalende tevredenheid van de inwoners over de kwaliteit van de leefomgeving. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de PB2026 (pag. 113 e.v.) komen wij deze aandachtspunten niet meer tegen. [De vraag is of deze er inderdaad niet meer zijn?](#) Daarbij roepen enkele teksten het beeld op dat er spanning bestaat tussen budget en duurzaamheidsdoelstelling en klimaatontwikkelingen. [Een vraag aan het college kan zijn of het college in die spanning nog inhoudelijke en financiële risico's ziet?](#)

Tarief afvalstoffenheffing

In de PN 2026-2029 kondigde het college voor de stijging van het tarief afvalstoffenheffing de reguliere indexatie aan (2%). Het college gaf in de bestuurlijke reactie aan dat de verwerking van het nieuwe afvalplan onderdeel zou zijn van de PB2026. In de PB2026 schrijft het college op pagina 7 o.a. over toenemende kosten van afval, oplopend naar € 215.000 m.i.v. 2028.

In de paragraaf lokale heffingen staat het tarief afvalstoffenheffing vervolgens wel onder de uitzonderingen genoemd maar is de reguliere indexatie van 2% voor 2026 van toepassing. Onduidelijk is of de genoemde kostenstijging in 2028 in dat jaar een extra stijging van het tarief gaat vragen. [U zou het college kunnen vragen hoe het college daarnaar kijkt.](#)

Beleid ten aanzien van de tarieven 2025

De tarieven in de begroting 2026 zijn met 2,0% geïndexeerd. Dit percentage is een gewogen index op basis van de loon- en prijsindices uit het Centraal Economisch Plan 2025 (CEP2025) van het Centraal Planbureau (CPB). Net als in voorgaande jaren hanteren wij daarbij een combinatie van 2/3e looncompensatie en 1/3e prijscompensatie.

Uitzonderingen hierop betreffen:

- de tarieven voor de rioolheffing (3,51%), afvalstoffenheffing (2,0%) en de onroerende zaakbelasting (4,5%)
- de toeristenbelasting (11,59%) en precariobelasting (102%)
- de legesverordening en de tarieven die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd, zoals paspoorten of rijbewijzen.

6. Hoe is onze financiële positie?

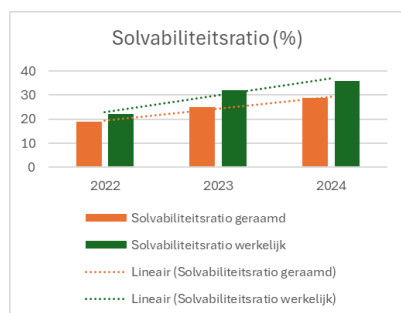
6.1 Financiële kengetallen

In de MJPB2025 was er sprake van een verslechtering van de financiële kengetallen in meerjarig perspectief. Nu verbeteren de kengetallen voor de schuldquote en solvabiliteit en verslechtert het kengetal voor de structurele exploitatieruimte verslechterd. Dit laatste volgt uit de toenemende nog niet gedekte tekorten in 2028 en 2029. De overige kengetallen zijn stabiel. Als de financiële kengetallen worden afgezet tegen de signaalwaarden die die provincie als toezichthouder hiervoor gebruikt, scoort Almelo in categorie A (minst risicovol) en B (gemiddeld). Dit duidt op een gezonde financiële positie.

Financiële kengetallen	JVW 2024	BEGR 2025	BEGR 2026	RAMING 2027	RAMING 2028	RAMING 2029
Netto schuldquote	29%	46%	35%	34%	33%	31%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	26%	43%	32%	32%	31%	29%
Solvabiliteitsratio	36%	30%	39%	40%	40%	40%
Structurele exploitatieruimte	3%	-2%	2%	1%	0%	-1%
Grondexploitatie	3%	2%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	109%	107%	102%	102%	102%	102%

Financieel kengetal	A	B	C
Netto schuldquote			
Solvabiliteitsratio			
Grondexploitatie			
Structurele exploitatieruimte			
Belastingcapaciteit			

In de afgelopen jaren is een trendmatige verbetering op de meeste financiële kengetallen zichtbaar waarbij de kengetallen in werkelijkheid hoger liggen dan de raming (solvabiliteit als voorbeeld).

6.2 Risicopositie en weerstandsratio

De weerstandsratio is een indicator die uitdrukt in hoeverre de gemeente Almelo in staat is om risico's op te vangen. Deze indicator daalt van 4,7 naar 2,0, met name door het nieuwe risico op de grondexploitatie XL Businesspark 2. Een ratio van 2,0 wordt overigens nog altijd als "uitstekend" beoordeeld. [Het college schrijft op pagina 108 dat deze toename leidt tot "meer aandacht voor beheersingsmaatregelen. Een vraag aan het college kan zijn hoe het college dat concreet invult.](#)

Berekening weerstandsratio	JVW 2024	BEGR 2025	BEGR 2026
Grondexploitatie (benodigd)	4,200	4,300	16,600
Overige exploitatie (benodigd)	5,500	5,100	6,360
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	9,700	9,400	22,960
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	46,026	46,191	46,027
Weerstandsratio	4,74	4,91	2,00

Bedragen x 1 miljoen euro

Voor het risico dat ombuigingen in het sociaal domein niet of later worden gerealiseerd, is de reserve sociaal domein beschikbaar. Met een bedrag van € 16 miljoen is daarin een stevige risicobuffer aanwezig. Deze buffer wordt eerst aangesproken voordat een beroep wordt gedaan op de algemene weerstandscapaciteit.

6.3 Investerings

In de programmabegrotingen 2022, 2023 en 2024 was er een stijgend 4-jarig investeringsvolume. In de QS MJPB 2025-2028 constateerden wij een daling. Deze daling zet zich in de PB2026 door.

document	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
begroting 2022	20.246	39.917	33.314	23.488				116.965
begroting 2023		45.704	35.726	26.008	24.101			131.539
begroting 2024			59.875	35.626	25.758	27.832		149.091
begroting 2025				51.724	31.060	30.569	24.990	138.343
begroting 2026					33.856	43.001	22.877	25.773
								125.507

6.4 Reservepositie

In de reservepositie is zichtbaar dat de bestemmingsreserve MO/BW groeit van € 6 in 2026 naar € 14 miljoen in 2029. [Vraag aan het college kan zijn welke specifieke besteding in de komende vier jaar wordt voorzien.](#)

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026		
Wat willen wij bereiken? Doelen zijn weinig concreet geformuleerd Naast de algemene formulering in “meer” en “minder”, ontbreken veelal passende indicatoren om te meten hoe het effect straks bereikt is. Dit maakt de controlerende rol voor de raad lastig uitvoerbaar. Dit kan een aandachtspunt zijn voor nieuwe programma's in de toekomst. <i>Basisbegroting</i> In de QS JR2024 constateerden wij dat de basisbegroting vooral financieel van aard is. Daardoor gaf dit onderdeel beperkt zicht op bereikte doelen / resultaten. Enkele opgenomen indicatoren waren daarvoor wel nuttig. <i>Indicatoren</i> Anders dan in de begroting 2024 nam het college in de jaarrekening 2024 in de programma's een set aan indicatoren op. Dat bood in de basis meerwaarde. In het programma Stedelijke ontwikkeling toonde het college bijvoorbeeld de bevolkingsontwikkeling per provincie, ontwikkeling van het aantal huishoudens, de brede welvaartsindex, cijfers over woningproductie, verleende bouwvergunningen en bezoekers aan de binnenstad. Een duiding bij deze cijfers ontbrak. Daardoor was niet duidelijk hoe deze cijfers met elkaar samenhangen, of deze wel / niet positief waren en in hoeverre ze aantoonde dat het bereiken van het strategische doel dichterbij kwam. De relatie naar het strategisch doel was ook niet voor alle indicatoren duidelijk.	Doelen zijn weinig concreet geformuleerd Doelen zijn identiek aan de MJPB 2025. Dit past bij het meerjarige karakter van de programma's en biedt consistentie. De wijze van formuleren maakt de doelen minder concreet meetbaar: wanneer is het doel gehaald? Hoeveel “meer / minder” moet het dan zijn? Een indicator zou daarvoor een streefwaarde kunnen vastleggen. Indicatoren zijn echter in de PB 2026 niet opgenomen. In de jaarverantwoording 2024 wel. In de basisbegroting staan geen strategische en/of operationele doelen. Hiervoor moet in onderliggende beleidsnota's worden gekeken die wel genoemd worden in de PB2026. Op het totale begrotingsbedrag van ruim € 390 miljoen maakt de basisbegroting financieel gezien ruim 99% uit. Het belangrijkste deel van het budget is daarmee in de PB2026 niet direct navolgbaar aan doelen en effecten gekoppeld.		
Wat gaan we daarvoor doen?	Inzicht in gewijzigde activiteiten kan worden versterkt In het programmaplan staan activiteiten in een tabel met twee kolommen. In de linker kolom staan activiteiten op een hoger niveau en kernachtig beschreven. Deze activiteiten kennen veelal een meerjarig karakter. Voor een groot deel zijn deze activiteiten identiek aan de activiteiten zoals opgenomen in de MJPB 2025-2028. Er zijn echter ook activiteiten afgevallen en nieuwe activiteiten toegevoegd. De wijzigingen t.o.v. de voorgaande begroting zijn niet direct navolgbaar. Bij een enkele activiteit is herkenbaar dat die is toegevoegd n.a.v. de uitgevoerde onderzoeken (onderstaand voorbeeld van een activiteit op pagina 27): <table><tr><td>Schooladviezen</td><td>Een onderzoek wordt ingesteld om de oorzaken van onderadvisering in Almelo te achterhalen en om duidelijk te krijgen waar de betrokken partijen op kunnen inzetten om dit te verbeteren. Het voorkomen van een grote tegenslag als onderadvies kan helpen verder escaleren naar spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten te vermijden. De gemeentebrede gedragen motie “goed geschoold advies” ondersteunt de inzet op onderzoek en borging van afspraken binnen de op te stellen LEA.</td></tr></table>	Schooladviezen	Een onderzoek wordt ingesteld om de oorzaken van onderadvisering in Almelo te achterhalen en om duidelijk te krijgen waar de betrokken partijen op kunnen inzetten om dit te verbeteren. Het voorkomen van een grote tegenslag als onderadvies kan helpen verder escaleren naar spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten te vermijden. De gemeentebrede gedragen motie “goed geschoold advies” ondersteunt de inzet op onderzoek en borging van afspraken binnen de op te stellen LEA.
Schooladviezen	Een onderzoek wordt ingesteld om de oorzaken van onderadvisering in Almelo te achterhalen en om duidelijk te krijgen waar de betrokken partijen op kunnen inzetten om dit te verbeteren. Het voorkomen van een grote tegenslag als onderadvies kan helpen verder escaleren naar spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten te vermijden. De gemeentebrede gedragen motie “goed geschoold advies” ondersteunt de inzet op onderzoek en borging van afspraken binnen de op te stellen LEA.		

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026								
	Mate van actualisatie van activiteiten wisselt per programma De rechterkolom van de tabel bevat informatie om concreter aan te geven wat de activiteit inhoudt én wat daarvoor specifiek in 2026 wordt gedaan. Het niveau van die informatie wisselt per programma: - In programma 1 zijn teksten vrijwel identiek aan de MJPB 2025-2028. Er zijn enkele tekstuele aanpassingen die met name gaan over de regio: : “Ook gaan we verkennen wat de sub-regionale opgaven rond Almelo zijn” (pag. 18), “Verkenning voor de opgave van regio Almelo”(pag. 17) en “Tevens hebben we een netwerk geïnitieerd voor Twente West” (pag. 18). - In een aantal programma's zijn teksten identiek en wijzigt alleen het jaartal. Als voorbeeld, onderstaande teksten waren identiek in de MJPB 2025-2028 opgenomen maar dan met het jaartal 2025: - o Pag. 23. Vanuit Twentse Koers is een projectleider gestart die de omvang van de problematiek in beeld brengt en een gerichte aanpak ontwikkelt. In 2026 zullen we de aanbevelingen gaan implementeren. - o Pag. 25. In 2026 zetten we in op een probeerservice van zorg- en consumententechnologie voor de Almelose inwoners; - o Pag. 34. In 2026 vervolgen we het onderzoek naar zowel mogelijke uitbreiding van bedrijventerreinen (voor MKB) als ook mogelijke opties voor inbreiding. - Op onderdelen zijn nieuwe teksten toegevoegd. Er zijn goede voorbeelden waaruit blijkt hoe de activiteiten zich verhouden tot de activiteiten zoals opgenomen in de MJPB 2025-2028: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Activiteiten 2026</th><th>Omschrijving</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Uitbreidingsruimte en schuifruimte MKB</td><td>In 2025 zijn mogelijke uitbreidingslocaties voor nieuwe bedrijventerreinen in kaart gebracht. In 2026 zetten we dit traject voort met verdiepende studies naar haalbaarheid, ruimtelijke inpassing en ontwikkelpotentie. Deze analyses vormen de basis voor eventuele vervolgstappen, zoals het voorbereiden van een vestiging van voorkeursrecht.</td></tr> <tr> <td>Vervolg Bedrijventerreinpaspoorten</td><td>In 2026 starten we met de uitwerking van de bedrijventerreinpaspoorten. Enerzijds doen we dit via een pilot op een specifiek bedrijventerrein, waarin we de kansen voor inbreiding concreet in beeld brengen en toetsen hoe het paspoort bijdraagt aan beter inzicht, samenwerking en ruimtelijke kwaliteit. Anderzijds formuleren we beleidsvoorstellen die gericht zijn op het creëren van de juiste randvoorwaarden voor toekomstbestendig en multifunctioneel ruimtegebruik. Hiermee zetten we een volgende stap richting een effectievere benutting van de ruimte op bedrijventerreinen.</td></tr> <tr> <td>Acquisitieplan Businesspark XL 2</td><td>In 2026 wordt het afgestemde acquisitieplan met de Twentse gemeenten en Twentse bedrijfsleven uitgevoerd.</td></tr> </tbody> </table>	Activiteiten 2026	Omschrijving	Uitbreidingsruimte en schuifruimte MKB	In 2025 zijn mogelijke uitbreidingslocaties voor nieuwe bedrijventerreinen in kaart gebracht. In 2026 zetten we dit traject voort met verdiepende studies naar haalbaarheid, ruimtelijke inpassing en ontwikkelpotentie. Deze analyses vormen de basis voor eventuele vervolgstappen, zoals het voorbereiden van een vestiging van voorkeursrecht.	Vervolg Bedrijventerreinpaspoorten	In 2026 starten we met de uitwerking van de bedrijventerreinpaspoorten. Enerzijds doen we dit via een pilot op een specifiek bedrijventerrein, waarin we de kansen voor inbreiding concreet in beeld brengen en toetsen hoe het paspoort bijdraagt aan beter inzicht, samenwerking en ruimtelijke kwaliteit. Anderzijds formuleren we beleidsvoorstellen die gericht zijn op het creëren van de juiste randvoorwaarden voor toekomstbestendig en multifunctioneel ruimtegebruik. Hiermee zetten we een volgende stap richting een effectievere benutting van de ruimte op bedrijventerreinen.	Acquisitieplan Businesspark XL 2	In 2026 wordt het afgestemde acquisitieplan met de Twentse gemeenten en Twentse bedrijfsleven uitgevoerd.
Activiteiten 2026	Omschrijving								
Uitbreidingsruimte en schuifruimte MKB	In 2025 zijn mogelijke uitbreidingslocaties voor nieuwe bedrijventerreinen in kaart gebracht. In 2026 zetten we dit traject voort met verdiepende studies naar haalbaarheid, ruimtelijke inpassing en ontwikkelpotentie. Deze analyses vormen de basis voor eventuele vervolgstappen, zoals het voorbereiden van een vestiging van voorkeursrecht.								
Vervolg Bedrijventerreinpaspoorten	In 2026 starten we met de uitwerking van de bedrijventerreinpaspoorten. Enerzijds doen we dit via een pilot op een specifiek bedrijventerrein, waarin we de kansen voor inbreiding concreet in beeld brengen en toetsen hoe het paspoort bijdraagt aan beter inzicht, samenwerking en ruimtelijke kwaliteit. Anderzijds formuleren we beleidsvoorstellen die gericht zijn op het creëren van de juiste randvoorwaarden voor toekomstbestendig en multifunctioneel ruimtegebruik. Hiermee zetten we een volgende stap richting een effectievere benutting van de ruimte op bedrijventerreinen.								
Acquisitieplan Businesspark XL 2	In 2026 wordt het afgestemde acquisitieplan met de Twentse gemeenten en Twentse bedrijfsleven uitgevoerd.								

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026						
	Niet alle activiteiten zijn concreet omschreven De concreetheid van de activiteiten wisselt tussen de programma's en per programma's. Er zijn activiteiten die concreet omschreven zijn waardoor de raad een goed inzicht krijgt in wat het college gaat doen. Er zijn echter ook activiteiten die algemeen en minder concreet omschreven worden zoals onderstaand voorbeeld (pag. 31): <table border="1" data-bbox="1167 408 1944 614"> <thead> <tr> <th>Activiteiten 2026</th><th>Omschrijving</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Versterken weerbaarheid jongeren</td><td>We gaan door met inzet om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. Daarbij hoort het bieden van perspectief en het aangeven van grenzen. Onderdeel daarvan is het contact met kwetsbare jongeren in de wijken.</td></tr> <tr> <td>Bevorderen bewustwording veiligheidsthema's bij scholen en het netwerk rond jongeren</td><td>Veiligheid in en om scholen (VIOS) is een van de pijlers binnen Preventie met gezag. Aandacht zal worden besteed aan het versterken van het netwerk onder jongeren met als doel het vergroten van bewustwording en gedragsverandering</td></tr> </tbody> </table>	Activiteiten 2026	Omschrijving	Versterken weerbaarheid jongeren	We gaan door met inzet om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. Daarbij hoort het bieden van perspectief en het aangeven van grenzen. Onderdeel daarvan is het contact met kwetsbare jongeren in de wijken.	Bevorderen bewustwording veiligheidsthema's bij scholen en het netwerk rond jongeren	Veiligheid in en om scholen (VIOS) is een van de pijlers binnen Preventie met gezag. Aandacht zal worden besteed aan het versterken van het netwerk onder jongeren met als doel het vergroten van bewustwording en gedragsverandering
Activiteiten 2026	Omschrijving						
Versterken weerbaarheid jongeren	We gaan door met inzet om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. Daarbij hoort het bieden van perspectief en het aangeven van grenzen. Onderdeel daarvan is het contact met kwetsbare jongeren in de wijken.						
Bevorderen bewustwording veiligheidsthema's bij scholen en het netwerk rond jongeren	Veiligheid in en om scholen (VIOS) is een van de pijlers binnen Preventie met gezag. Aandacht zal worden besteed aan het versterken van het netwerk onder jongeren met als doel het vergroten van bewustwording en gedragsverandering						
	Onduidelijk of en hoe activiteiten in de basisbegroting bijdragen aan de doelen In de basisbegroting staan geen doelen. Wel is er een onderdeel "uitgelichte activiteiten" waarin het college diverse ontwikkelingen beschrijft. Dit onderdeel heeft een hoge informatiewaarde. Onduidelijk is echter op welke wijze bijgedragen wordt aan de gemeentelijke doelen en op basis van welke criteria een activiteit wordt "uitgelicht". Op pagina 57 staat onderstaande tekst over de weerbare samenleving. Een belangrijk onderwerp gelet op actuele ontwikkelingen. <i>Weerbare samenleving</i> Door de geopolitieke situatie, maar ook door bijvoorbeeld klimaatverandering, is het meer denkbaar dan een aantal jaren geleden, dat maatschappij ontwrichtende situaties kunnen ontstaan. Gemeenten vervullen een essentiële rol bij het draaiende houden van de maatschappij. In samenwerking met de andere Twentse gemeenten zal de gemeente Almelo in 2026 verdere uitvoering geven aan het Projectplan Weerbaarheid en Continuïteit. Het projectplan omvat onder andere het ontwikkelen van scenario's, het oefenen van deze scenario's en het verbeteren van de samenwerking en continuïteit binnen de regio, zodat overheden en partners snel en effectief kunnen reageren op onverwachte gebeurtenissen. Belangrijk onderdeel is om inwoners ook zelf een handelingsperspectief te geven en het bieden van ruimte voor initiatieven vanuit de samenleving. Op pagina 58 staat een tekst die de vraag oproept of dit tot extra lasten gaat leiden? Elke wijk kent een integrale wijk-BOA die samenwerkt met de wijkagent, wijkregisseur en andere relevante partners. De BOA's werken daarnaast op basis van informatie gestuurde handhaving en richten hun inzet op de gebieden met de grootste problematiek. Binnen de beperkte beschikbare capaciteit moeten voortdurend prioriteiten worden gesteld. Het team moet anticiperen op de veranderingen in de maatschappij en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van taken en uitdagingen die daarbij horen. De huidige bezetting is daarin niet toereikend, waardoor een heroriëntatie nodig is op inzet en capaciteit. In 2025/2026 wordt een visie ontwikkeld voor een professioneel en toekomstbestendig handhavingsteam, gericht op de lange termijn om effectief een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid van onze stad.						

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026
Aantal majeure projecten is beperkt Op pagina 183 van de MJPB 2025-2028 gaf het college de voortgang in de door de raad benoemde "majeure" projecten aan. Het ging hierbij om één project, "zwembad sportpark nieuwbouw". De definitie van een majeur project ontbrak zodat onduidelijk was of dit onderdeel in de MJPB 2025 volledig was. Het onderdeel majeure projecten is opgenomen om de raad meer inzicht te geven in voortgang van en risico's bij projecten. Overweging kon zijn om de definitie van majeure projecten aan het onderdeel toe te voegen	De raad benoemd nog altijd één project als majeur Een project is "majeur" als dat door de gemeenteraad aangegeven is. In de PB 2026 gaat dat om één project, het zwembad sportpark nieuwbouw. Het college meldt, in navolging van de jaarverantwoording 2024, een afwijking op het budget (€ 2,1 miljoen), planning (1/2 jaar vertraging) en risico (indien kosten niet voor 1/1/2026 zijn gemaakt mogelijk een btw nadeel).
Aantal Verbonden Partijen met risicoscore "Hoog" toegenomen. Op pagina 156 van de MJPB 2025-2028 viel te lezen dat het aantal Verbonden Partijen met risicoscore "Hoog" was toegenomen met twee. Het ging daarbij om Samen Twente en de Veiligheidsregio Twente. Een toelichting ontbrak waarom het risicoprofiel van deze partijen was gewijzigd. Voor Samen Twente kon dat samenhangen met de kerntakendiscussie die daar loopt. Het college gaf (pagina 202) aan dat resultaten daarvan in december 2024 bekend moesten zijn.	Aantal Verbonden Partijen met risicoscore "Hoog" afgenomen. In de MJPB 2025-2028 ging de risicoscore van SamenTwente en de Veiligheidsregio omhoog, nu worden die risicoprofielen neerwaarts bijgesteld. De paragraaf maakt niet duidelijk welke omstandigheden zijn gewijzigd die tot deze aanpassing leiden. Het risicoprofiel van Sportbedrijf Almelo blijft hoog. Verder staat op pagina 160 een tekst over SamenTwente waarvan de vraag is of deze tekst nog actueel is: De uitkomst van de kerntakendiscussie is een belangrijke basis voor het meerjarenprogramma Samen Twente. Het nemen van besluiten over de (structurele) uitzetting van de begroting pas kan plaatsvinden als er een inhoudelijke discussie is geweest. Het AB wil dit proces uiterlijk december 2024 afronden. Dit is een krappe planning, waarbij de deadline van december 204 echter cruciaal is om eventuele wijzigingen voor 2025 nog te kunnen doorvoeren in de gewijzigde begroting 2025 en de begroting 2026. Latere afronding is daarmee niet gewenst. Op pag. 183 staat een tekst waarin het college zorg uitspreekt over het ontbreken van een DVO: Welke risico's loopt de gemeente Almelo? Er is sprake van een hoog eigenaarsbelang, 82% van de lasten wordt door de bijdrage van gemeenten gedekt. Dit is inherent aan een verplichte samenwerking zoals VRT is. Flexibiliteit is een achilleshiel; kapitaallasten (veel gebouwen, voertuigen en machines) en veel vast personeel beslaan een groot deel van de begroting. Lichte zorgen zijn er verder ook op het gebied van opdrachtgeversrelatie. Er ontbreekt een DVO, waarin de wederzijdse verplichtingen en rechten zijn vastgelegd. Dit is verklaarbaar, omdat VRT bijna uitsluitend wettelijke taken uitvoert, waarvoor niet een overeenkomst, maar de wet bepalend is. Pag. 129: Het college heeft een actualisatie van de kadernota governance in voorbereiding; de Kadernota samenwerkingsverbanden In de Kadernota governance uit 2015 lag de focus op samenwerkingsrelaties in de vorm van verbonden partijen. De reikwijdte van de Kadernota samenwerkingsverbanden is breder en dit komt tot uiting in de gebruikte terminologie. De Kadernota governance sprak vaak over verbonden partijen, maar in de nieuwe kadernota wordt meestal de term samenwerkingsverband(en) gebruikt. Pag. 129: Rekenkameronderzoek Twentse samenwerking: "De inhoud van het onderzoeksrapport, de conclusies en de aanbevelingen vormen daarmee een handvat om een discussie te voeren over Twentse samenwerking en de eigen gemeentelijke inbreng daarin".
Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026

	Financieel risico bij het sportbedrijf onverminderd hoog Het college beschrijft dat de financiële situatie van het Sportbedrijf in de afgelopen jaren structureel is verslechterd. Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere kosten van de exploitatie van de Topsporthal IISPA, de stijgende energie- en personeelskosten en de daling van de zwembadopbrengsten door sluiting van het buitenbad. Het college kondigt maatregelen aan waarmee het Sportbedrijf 5% moet besparen vanaf 2025. Ondanks deze maatregelen zal er een tekort blijven bestaan. Voor 2025 zal het tekort naar verwachting 400.000 euro bedragen en dit loopt terug naar 300.000 euro structureel vanaf 2028. Dit leidt tot aanvullende kosten voor de gemeente.																																																								
Voornemen opheffing GR Regionaal Bedrijvenpark Twente vergt nog belangrijke besluitvorming met mogelijke financiële impact Op pagina 204 van de JV2024 beschreef het college de risico's die verbonden zijn aan de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijvenpark Twente. In de QS Verbonden Partijen besteedden wij daaraan ook aandacht. Specifieke aandachtspunten die toen geformuleerd zijn: - Het bestuur heeft besloten de GR op te heffen. Effectief betekent dit dat de huidige deelnemers moeten worden uitgekocht en dat een overheidspartij het erfpachtbedrijf moet overnemen. Dat vereist circa € 68 mln. financiering. - Wat gaat er gebeuren met het restant van het investeringsbudget (geschat op € 1,8 mln.)? - De activa die onder parkmanagement vallen zijn in 2030 afgeschreven, maar het is onwaarschijnlijk dat ze daarna niet meer nodig zijn. Ook dat leidt tot financieringsvraagstukken. - In hoeverre is er sprake van werkgelegenheid voor arbeidsmigranten en de daaruit voortvloeiende knelpunten rondom huisvesting? - Er is een berekening voor Vennootschapsbelasting gemaakt die erg hoog lijkt. Dat kan aanleiding zijn om een contra-expertise te vragen.	De opheffing RBT is in de PB2026 nog niet verwerkt In het overzicht verbonden partijen is het RBT nog verwerkt terwijl er staat dat de GR per 1 januari 2026 geliquideerd is. Heeft dit effect op de balanspositie van Almelo? Dit is niet uit de PB2026 af te leiden. 7.1.1.6 Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) <table><tr><th>Financiële kengetallen</th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th><th>V/N</th></tr><tr><td>Financieel resultaat</td><td></td><td>-2.075</td><td>V</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>14.396</td><td>16.471</td><td></td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>74.251</td><td>58.149</td><td></td></tr><tr><td>Solvabiliteit (EV/TV)</td><td>16,2%</td><td>22,1%</td><td></td></tr></table> Bedragen x 1.000 euro Ontwikkelingen Als gevolg van de liquidatie van de GR Regionaal Bedrijventerrein (RBT) neemt de gemeente Almelo bij notariële akte van overdracht, per 1 januari 2026 de activa van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente over. Gemeente Almelo is één van de vijf deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente. De GR Regionaal Bedrijventerrein is er 1 januari 2026 geliquideerd. Welke risico's loopt de gemeente Almelo?	Financiële kengetallen	1-1-2024	31-12-2024	V/N	Financieel resultaat		-2.075	V	Eigen vermogen	14.396	16.471		Vreemd vermogen	74.251	58.149		Solvabiliteit (EV/TV)	16,2%	22,1%																																					
Financiële kengetallen	1-1-2024	31-12-2024	V/N																																																						
Financieel resultaat		-2.075	V																																																						
Eigen vermogen	14.396	16.471																																																							
Vreemd vermogen	74.251	58.149																																																							
Solvabiliteit (EV/TV)	16,2%	22,1%																																																							
	Werklocatie XL2 heeft grote financiële omvang en risicoprofiel In de paragraaf grondexploitaties is een omvangrijke grondexploitatie toegevoegd van ruim € 190 miljoen. Deze grondexploitatie zorgt voor verslechtering van het risicoprofiel. Verleend gemeentelijk het moment waarbij het project (negatief) gemeentelijk gemeentelijk <table><tr><th>Grondexploitaties</th><th>Boekwaarde</th><th>nog te maken</th><th>eind</th><th>geraamd eindresultaat</th><th></th><th></th></tr><tr><th></th><th>1-1-2026</th><th>kosten</th><th>opbrengsten</th><th>jaar</th><th>eindwaarde</th><th>op CW (2%) N/V</th></tr><tr><td>Werklocaties</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Rohof</td><td>11.156</td><td>523</td><td>264</td><td>2026</td><td>-11.414</td><td>-10.971 N</td></tr><tr><td>Rhijnbeek</td><td>6.998</td><td>1.449</td><td>0</td><td>2027</td><td>-8.447</td><td>-7.960 N</td></tr><tr><td>Bedrijvenpark Twente Noord</td><td>2.253</td><td>2.540</td><td>2.531</td><td>2027</td><td>-2.261</td><td>-2.131 N</td></tr><tr><td>XL2</td><td>11.618</td><td>181.239</td><td>186.074</td><td>2039</td><td>-6.783</td><td>-5.040 N</td></tr><tr><td>Subtotaal werklocaties</td><td>32.025</td><td>185.751</td><td>188.869</td><td></td><td>-28.905</td><td>-26.102</td></tr></table>	Grondexploitaties	Boekwaarde	nog te maken	eind	geraamd eindresultaat				1-1-2026	kosten	opbrengsten	jaar	eindwaarde	op CW (2%) N/V	Werklocaties							Rohof	11.156	523	264	2026	-11.414	-10.971 N	Rhijnbeek	6.998	1.449	0	2027	-8.447	-7.960 N	Bedrijvenpark Twente Noord	2.253	2.540	2.531	2027	-2.261	-2.131 N	XL2	11.618	181.239	186.074	2039	-6.783	-5.040 N	Subtotaal werklocaties	32.025	185.751	188.869		-28.905	-26.102
Grondexploitaties	Boekwaarde	nog te maken	eind	geraamd eindresultaat																																																					
	1-1-2026	kosten	opbrengsten	jaar	eindwaarde	op CW (2%) N/V																																																			
Werklocaties																																																									
Rohof	11.156	523	264	2026	-11.414	-10.971 N																																																			
Rhijnbeek	6.998	1.449	0	2027	-8.447	-7.960 N																																																			
Bedrijvenpark Twente Noord	2.253	2.540	2.531	2027	-2.261	-2.131 N																																																			
XL2	11.618	181.239	186.074	2039	-6.783	-5.040 N																																																			
Subtotaal werklocaties	32.025	185.751	188.869		-28.905	-26.102																																																			

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026
Wat mag dat kosten? Programmabudgetten zijn eindig In de MJPB 2025-2028 wisselde de raming van de programmabudgetten per programma. Soms was er alleen specifiek programmabudget, soms werd ook verwezen (programma Sociaal en Vitaal als voorbeeld) naar budgetten die in de basisbegroting staan. Dit maakte inzicht in de totale besteding lastig. Daarbij zijn de programmabudgetten toegekend voor vier jaar en eindigen in 2026. Op basis van eerdere QS's gaf het college aan dat dit ook kan: activiteiten stoppen of dalen in reguliere budgetten in.	Inzicht in welke activiteiten wel / niet doorlopen kan worden versterkt Voor de programma's is de besteding t/m 2024 opgenomen. Deze besteding blijft stevig achter bij de raming. In de Zomerrapportage 2025 is een prognose gegeven van de bestedingen in 2025. Ook daaruit blijkt dat er nog een onderbesteding is.
Volume- en prijsontwikkeling sociaal domein nog niet geactualiseerd In paragraaf 4.3 van de PN 2026-2029 beschreef het college de gehanteerde indexcijfers voor loon- en prijsstijging. Voor de ramingen jeugdzorg en WMO gaf het college aan dat volume- en prijsontwikkeling in de MJPB 2026 worden gebaseerd op basis van de analyses die in de komende maanden zouden worden uitgevoerd. Hiermee leek in de PN 2026 – 2029 de volumestijging Wmo in het budget gehandhaafd te zijn op de 1% zoals in de MJPB 2025 opgenomen. Dit kon leiden tot financiële mutaties in de PB 2026 – 2029.	Geactualiseerde volume- en prijsstijging leidt tot hoger benodigd budget In het geactualiseerde financiële beeld (pag. 10) neemt het college als gevolg van volume- en prijsstijging een aanvullend budget voor Jeugd en Wmo op dat loopt naar € 1,0 miljoen in 2029. In de basisbegroting is op de pagina's 86 en 87 onderbouwing te vinden van de gehanteerde indexatiepercentages; Wmo De begroting is geactualiseerd, waarbij rekening is gehouden met een volumestijging op Wmo vanuit demografische ontwikkelingen van 1,5%. De prijsindexatie is toegepast conform contractuele afspraken. De bijstellingen van +/- 4,3 miljoen euro ten opzichte van de begroting 2025 zijn als volgt te verklaren: • Loon- en prijsontwikkelingen en demografische ontwikkelingen (+ 1,6 miljoen euro); • Mutatie besparingsopgave (-/- 5,9 miljoen euro). Jeugd De begroting is geactualiseerd. De bijstellingen ad. 1,1 miljoen euro ten opzichte van de begroting 2025 zijn als volgt te verklaren: • Loon- en prijsontwikkelingen (+ 2,7 miljoen euro); • Mutatie besparingsopgave (-/- 1,6 miljoen euro); • Er is geen rekening gehouden met een volumestijging. Voor Jeugd is geen rekening gehouden met een volumestijging.
Jaarlijks voordeel in de begroting door achterblijvende kapitaallasten In de jaarrekening 2024 was een voordeel op de kapitaallasten zichtbaar van ruim € 1 miljoen. Daarmee zette de trend van voordelen op de kapitaallasten zich voort. Het college gaf in de bestuurlijke reactie op de QS JR 2024 aan dit te herkennen en een nadere analyse uit te voeren. Dit kon in de MJPB 2026 tot een (incidenteel) voordeel leiden. In de PN 2026 – 2029 nam het college daar nog geen voorschot op.	In 2026 een voordeel op de kapitaallasten van ruim € 2 miljoen Het college geeft aan dat de kapitaallasten van bestaande investeringen en de stelposten voor kapitaallasten meerjarig zijn doorgerekend. Hierbij is kritisch gekeken naar de planning ten aanzien van het gereedkomen van de investeringen. Naar aanleiding hiervan zijn de kapitaallasten meerjarig geactualiseerd, wat resulteert in een voordeel in 2026.

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026																																																																																																																																												
Hoe gaan we dat dekken? Tekorten in 2026 – 2028 afgenomen, urgentie voor ombuigingen bleef. Ondanks aanvullende dekkingsmaatregelen nog geen sluitende begroting 2026 De financiële startpositie verbeterde in de PN 2026-2029 t.o.v. de MJPB 2025. Voordelen ontstonden vooral door de positieve effecten van de september- en decembercirculaire 2024 gemeentefonds en de vrijval looncompensatie. De financiële startpositie in de PN 2026-2029 was: <table><tr><td>FMP - ontwikkelingen</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td><td>2029</td></tr><tr><td>Begrotingssaldo programmabegroting 2025</td><td>12,70 N</td><td>17,21 N</td><td>16,92 N</td><td>16,92 N</td></tr><tr><td>Ontwikkelingen</td><td>-3,45 V</td><td>-2,69 V</td><td>-1,28 V</td><td>0,40 N</td></tr><tr><td>FMP incl. ontwikkelingen</td><td>9,25 N</td><td>14,52 N</td><td>15,64 N</td><td>17,32 N</td></tr></table> Bedragen x 1 miljoen euro Het college bood u volgens afspraak in de PN 2026-2029 een aanvullend pakket met dekkingsmaatregelen aan. U verzocht het college n.a.v. onze quickscan PN 2025 – 2028 niet om een hoger bedrag aan dekkingsmaatregelen aan te leveren zodat er voor u een keuzemogelijkheid zou zijn. Na verwerking van dit pakket resteerden er in alle jaarschijven nog tekorten. Het college gaf aan in ieder geval het tekort in 2026 ad € 1,74 miljoen in het begrotingsproces 2026 – 2029 op te lossen. De effecten van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk, die zichtbaar zijn in de meicirculaire gemeentefonds 2025, konden voor die invulling zorgen. Na de dekkingsmaatregelen sloot de PN 2026-2029 met het onderstaande financiële beeld: <table><tr><td>FMP - maatregelen</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td><td>2029</td></tr><tr><td>FMP incl. ontwikkelingen</td><td>9,25 N</td><td>14,52 N</td><td>15,64 N</td><td>17,32 N</td></tr><tr><td>Dekkingsmaatregelen</td><td>-7,51 V</td><td>-9,05 V</td><td>-10,45 V</td><td>-11,44 V</td></tr><tr><td>FMP incl. dekkingsmaatregelen</td><td>1,74 N</td><td>5,47 N</td><td>5,20 N</td><td>5,89 N</td></tr><tr><td>Overige en aanvullende maatregelen</td><td>-1,74 V</td><td>-1,74 V</td><td>-1,74 V</td><td>-1,74 V</td></tr><tr><td>Geactualiseerd structureel FMP</td><td>0,00 N</td><td>3,73 N</td><td>3,46 N</td><td>4,15 N</td></tr></table> Bedragen x 1 miljoen euro	FMP - ontwikkelingen	2026	2027	2028	2029	Begrotingssaldo programmabegroting 2025	12,70 N	17,21 N	16,92 N	16,92 N	Ontwikkelingen	-3,45 V	-2,69 V	-1,28 V	0,40 N	FMP incl. ontwikkelingen	9,25 N	14,52 N	15,64 N	17,32 N	FMP - maatregelen	2026	2027	2028	2029	FMP incl. ontwikkelingen	9,25 N	14,52 N	15,64 N	17,32 N	Dekkingsmaatregelen	-7,51 V	-9,05 V	-10,45 V	-11,44 V	FMP incl. dekkingsmaatregelen	1,74 N	5,47 N	5,20 N	5,89 N	Overige en aanvullende maatregelen	-1,74 V	-1,74 V	-1,74 V	-1,74 V	Geactualiseerd structureel FMP	0,00 N	3,73 N	3,46 N	4,15 N	De begroting 2026 is reëel en structureel sluitend, tekorten in meerjarig perspectief licht toegenomen. De begroting 2026 is reëel en structureel sluitend. Dit betekent dat de structurele lasten worden afgedekt met structurele baten. Daarmee wordt voldaan aan het belangrijkste criterium voor repressief (regulier) provinciaal toezicht. De meerjarenraming vanaf 2028 laat een negatief begrotingssaldo zien. In 2028 is het nadelig structureel begrotingssaldo 4,6 miljoen euro dat verder oploopt naar circa 6,3 miljoen euro vanaf 2029. Dit wordt vooral veroorzaakt door de lagere uitkering vanuit het gemeentefonds. <table><tr><td>Financieel meerjarenperspectief</td><td>Begroting 2026</td><td>N/V</td><td>Raming 2027</td><td>N/V</td><td>Raming 2028</td><td>N/V</td><td>Raming 2029</td><td>N/V</td></tr><tr><td>Totaal lasten</td><td>384,77</td><td>N</td><td>393,20</td><td>N</td><td>395,86</td><td>N</td><td>403,07</td><td>N</td></tr><tr><td>Totaal baten</td><td>-391,93</td><td>V</td><td>-397,69</td><td>V</td><td>-394,62</td><td>V</td><td>-400,19</td><td>V</td></tr><tr><td>Saldo van baten en lasten</td><td>-7,17</td><td>V</td><td>-4,48</td><td>V</td><td>1,24</td><td>N</td><td>2,88</td><td>N</td></tr><tr><td>Stortingen reserves</td><td>8,48</td><td>N</td><td>8,55</td><td>N</td><td>6,04</td><td>N</td><td>6,04</td><td>N</td></tr><tr><td>Onttrekkingen reserves</td><td>-5,43</td><td>V</td><td>-5,43</td><td>V</td><td>-2,82</td><td>V</td><td>-2,82</td><td>V</td></tr><tr><td>Saldo reserve mutaties</td><td>3,05</td><td>N</td><td>3,12</td><td>N</td><td>3,23</td><td>N</td><td>3,23</td><td>N</td></tr><tr><td>Begrotingssaldo</td><td>-4,12</td><td>V</td><td>-1,36</td><td>V</td><td>4,47</td><td>N</td><td>6,11</td><td>N</td></tr><tr><td>Waarvan: incidentele baten en lasten</td><td>2,75</td><td>N</td><td>-0,15</td><td>V</td><td>-0,15</td><td>V</td><td>-0,15</td><td>V</td></tr><tr><td>Structureel begrotingssaldo</td><td>-6,87</td><td>V</td><td>-1,22</td><td>V</td><td>4,62</td><td>N</td><td>6,26</td><td>N</td></tr></table> Bedragen x 1 miljoen euro	Financieel meerjarenperspectief	Begroting 2026	N/V	Raming 2027	N/V	Raming 2028	N/V	Raming 2029	N/V	Totaal lasten	384,77	N	393,20	N	395,86	N	403,07	N	Totaal baten	-391,93	V	-397,69	V	-394,62	V	-400,19	V	Saldo van baten en lasten	-7,17	V	-4,48	V	1,24	N	2,88	N	Stortingen reserves	8,48	N	8,55	N	6,04	N	6,04	N	Onttrekkingen reserves	-5,43	V	-5,43	V	-2,82	V	-2,82	V	Saldo reserve mutaties	3,05	N	3,12	N	3,23	N	3,23	N	Begrotingssaldo	-4,12	V	-1,36	V	4,47	N	6,11	N	Waarvan: incidentele baten en lasten	2,75	N	-0,15	V	-0,15	V	-0,15	V	Structureel begrotingssaldo	-6,87	V	-1,22	V	4,62	N	6,26	N
FMP - ontwikkelingen	2026	2027	2028	2029																																																																																																																																									
Begrotingssaldo programmabegroting 2025	12,70 N	17,21 N	16,92 N	16,92 N																																																																																																																																									
Ontwikkelingen	-3,45 V	-2,69 V	-1,28 V	0,40 N																																																																																																																																									
FMP incl. ontwikkelingen	9,25 N	14,52 N	15,64 N	17,32 N																																																																																																																																									
FMP - maatregelen	2026	2027	2028	2029																																																																																																																																									
FMP incl. ontwikkelingen	9,25 N	14,52 N	15,64 N	17,32 N																																																																																																																																									
Dekkingsmaatregelen	-7,51 V	-9,05 V	-10,45 V	-11,44 V																																																																																																																																									
FMP incl. dekkingsmaatregelen	1,74 N	5,47 N	5,20 N	5,89 N																																																																																																																																									
Overige en aanvullende maatregelen	-1,74 V	-1,74 V	-1,74 V	-1,74 V																																																																																																																																									
Geactualiseerd structureel FMP	0,00 N	3,73 N	3,46 N	4,15 N																																																																																																																																									
Financieel meerjarenperspectief	Begroting 2026	N/V	Raming 2027	N/V	Raming 2028	N/V	Raming 2029	N/V																																																																																																																																					
Totaal lasten	384,77	N	393,20	N	395,86	N	403,07	N																																																																																																																																					
Totaal baten	-391,93	V	-397,69	V	-394,62	V	-400,19	V																																																																																																																																					
Saldo van baten en lasten	-7,17	V	-4,48	V	1,24	N	2,88	N																																																																																																																																					
Stortingen reserves	8,48	N	8,55	N	6,04	N	6,04	N																																																																																																																																					
Onttrekkingen reserves	-5,43	V	-5,43	V	-2,82	V	-2,82	V																																																																																																																																					
Saldo reserve mutaties	3,05	N	3,12	N	3,23	N	3,23	N																																																																																																																																					
Begrotingssaldo	-4,12	V	-1,36	V	4,47	N	6,11	N																																																																																																																																					
Waarvan: incidentele baten en lasten	2,75	N	-0,15	V	-0,15	V	-0,15	V																																																																																																																																					
Structureel begrotingssaldo	-6,87	V	-1,22	V	4,62	N	6,26	N																																																																																																																																					
Informatiebeveiliging: aandacht voor bewustwording, meerwaarde om onderzoek Rekenkamer daarbij te betrekken Het college gaf in de paragraaf bedrijfsvoering van de MJPB 2025-2029 de nodige aandacht aan het onderwerp informatiebeveiliging. Naast aandacht voor kwetsbaarheden in systemen gaf het college ook aan een meerjarige bewustwordingscampagne te starten om het kennis- en bewustzijnsniveau van alle medewerkers binnen de organisatie te verhogen. Een door ons uitgevoerd onderzoek naar bewustwording rond informatiebeveiliging (Rekenkameronderzoek Informatiebeveiligingscultuur gemeente Almelo Almelo - iBabs Publieksportaal) gaf aan dat hier verbeteringen mogelijk zijn. Het college gaf aan de aanbevelingen te herkennen maar dat extra investeringen in informatiebeveiliging moesten worden gezien in de bredere financiële context.	Risicoprofiel voor informatiebeveiliging verhoogd. In de paragraaf weerstandsvormogen en risicomanagement geeft het college aan het risicoprofiel voor de informatiebeveiliging te hebben verhoogd. Ook in de paragraaf bedrijfsvoering (pag. 127) besteedt het college de nodige aandacht aan informatiebeveiliging en specifiek ook de informatiebeveiligingscultuur Gezien de ontwikkelingen omtrent de innovaties en de vernieuwde wetgevingen is het wenselijk om meer in te zetten op een bewust en bekwaame informatiebeveiligingscultuur, waarin gewerkt wordt aan een risico gestuurde aanpak van onze bedrijfsvoering. Hierbij wordt het borgen van informatiebeveiliging in de processen een begrip. Dit maakt het mogelijk om niet meer alleen het bestaan en opzet aan te kunnen tonen, maar ook de werking van informatiebeveiliging.																																																																																																																																												

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026
College voert afgesproken aanpak consistent door Het college richtte zich in de PN 2026-2029 op het sluitend maken van de begroting 2026 en het terugdringen van de tekorten in meerjarig perspectief conform het advies van de VNG en de afspraken zoals met u gemaakt. De VNG bracht daarnaast een nieuw begrotingsadvies uit: <i>2026 en 2027: probeer de begroting sluitend te maken, maar geef de effecten van de kortingen transparant weer</i> Maak in ieder geval boekjaar 2026 en 2027 als dat mogelijk is sluitend. Al dan niet met toepassing van de mogelijkheid om een deel van de reserves in te zetten. Maak inzichtelijk op welke dossiers in het medebewind er meer wordt uitgegeven dan we van het rijk ontvangen. <i>Middelen terugwerkende kracht: benut het incidentele geld voor compensatie 2023 en 2024 om gaten in 2026 en 2027 te dichten of in te zetten in het stelsel</i> Gebruik de nog te verwachten middelen voor jeugd 2023 en 2024 ad. € 728 miljoen die ons op Prinsjesdag 2025 toekomen bij voorkeur om het jeugdstelsel te verbeteren: benut deze (compensatie van de eerdere kortingen) voor dekking kosten jeugd in 2026 en 2027 of voor de te realiseren besparingen in de toekomst. <i>2028 en 2029: breng baten en lasten jeugdhulp in balans met stelpost Van Ark waarbij er een realistische raming is gemaakt van de lasten voor jeugdhulp</i> <u>Aanvullende maatregelen</u> Er is een aantal aanvullende maatregelen gepresenteerd in de Voorjaarsnota, waaronder de eigen bijdrage en het sturen op de trajectduur. De toezichthouder heeft aangegeven dat zij het toestaan dat gemeenten deze maatregelen budgetneutraal (korting versus besparing/inkomsten) maken, bijvoorbeeld door middel van een stelpost ("Besparing trajectduur" en "Inkomsten eigen bijdrage"). <u>Groei</u> Maak een realistische inschatting voor de kosten o.b.v. historische groei voor 2028 en 2029, zoals ook de toezichthouder wenst, en plus de baten op met een stelpost met de titel "Deskundigencommissie Van Ark 2027" in de begroting voor deze jaren. Wij hanteren als uitgangspunt artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet: medebewind is voor rekening risico rijk – dus we brengen baten en lasten voor jeugdhulp in balans. De toezichthouder geeft aan dat zij o.b.v. het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK) niet akkoord kunnen gaan met deze stelpost. Het is voor nu nog te onzeker om op mogelijke uitkomsten van de nieuwe deskundigencommissie Van Ark vooruit te lopen.	College voert afgesproken aanpak consistent door en volgt het begrotingsadvies van de VNG De meicirculaire 2025 gemeentefonds kende extra middelen toe aan gemeenten. Deze middelen zijn grotendeels incidenteel van aard en zorgen voor verzachting van de financiële problematiek in 2026 en 2027. Er zijn onder andere incidentele middelen toegekend om jeugdzorg te herontwerpen. In de Zomerrapportage 2025 zijn de financiële effecten van de meicirculaire 2025 door het college uitgebreid toegelicht. In lijn met het advies van de VNG en eerdere afspraken met de raad maakt het college de jaarschijven 2028 en 2029 nog niet sluiten. Het college geeft hierover o.a. het volgende aan: <i>"de commissie-Van Ark zal begin 2027 onder andere haar oordeel vellen over de verhouding tussen kosten en budget voor jeugd over de jaren 2025 en 2026, maar ook over de jaren daarna. Dit oordeel moet worden afgewacht. In het kader van de beleidslijn voor een behoedzaam en flexibele besparingsstrategie worden er daarom geen aanvullende besparingsmaatregelen voorgesteld om het meerjarenperspectief vanaf 2028 sluitend te krijgen"</i> (pagina 6).

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026																																																																																						
PN 2026-2029: onttrekking € 2,4 miljoen algemene reserve in 2026 Op pagina 25 van de PN 2026-2029 staat “Startpunt is het financiële meerjarenperspectief uit de Programmabegroting 2025. Op basis van de Perspectiefnota 2025-2028 is in dit meerjarenperspectief voor de jaarschijf 2026 een onttrekking aan de algemene reserve geraamd van 2,4 miljoen euro. Indien de onttrekking daadwerkelijk plaatsvindt, zal deze voor hetzelfde bedrag worden aangevuld vanuit de reserve sociaal domein. Of en in hoeverre deze onttrekking daadwerkelijk voor de jaarschijf 2026 gehandhaafd blijft, wordt betrokken bij de PB 2026”	Onttrekking € 2,2 miljoen aan de algemene reserve vervallen In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen hebben de VNG, provincies en het Rijk afgesproken dat gemeenten onder bepaalde voorwaarden een deel van de algemene reserve (incidentele middelen) mogen inzetten ter dekking van structurele lasten. Van deze mogelijkheid is bij de Perspectiefnota 2025-2028 gebruik gemaakt voor de jaarschijven 2025 en 2026. Aangezien de jaarschijf 2026 structureel sluit, is deze maatregel voor 2026 nu vervallen zoals zichtbaar is in de tabel op pagina 10.																																																																																						
Totaalinzicht in dekkingsmaatregelen ontbreekt. In de begroting 2024 – 2027 en de begroting 2025 – 2028 zijn dekkingsmaatregelen opgenomen. Daar kwamen de dekkingsmaatregelen vanuit de PN 2026-2029 bij. Het totaaloverzicht daarvan ontbrak en zou voor u behulpzaam zijn. Het college zei toe dit overzicht in de PB 2026 op te nemen. De ambtelijke reactie op de QS PN 2025 – 2028 gaf aan dat de dekkingsmaatregelen daarbij in te delen zijn in drie categorieën: 1. <i>Dekkingsmaatregelen:</i> dit betreffen maatregelen die zorgen voor dekking van de lasten zoals de extra ozb-verhoging; 2. <i>Taakstellende maatregelen:</i> maatregelen die leiden tot verlaging van budgetten die in redelijke mate beïnvloedbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is de aangepaste indexatie op subsidies; 3. <i>Beleidsmaatregelen:</i> maatregelen die verandering van beleid vergen. Voorbeeld hiervan zijn de in de begroting 2025 uitgewerkte besparingsmaatregelen in het sociaal domein. De invulling van de onderwerpen onder 1 en 2 kenden volgens het college een hoge mate van zekerheid. Het college zou daarom alleen de maatregelen zoals genoemd onder nummer 3 in een apart onderdeel in de PB 2026 opnemen. Dit zou u de mogelijkheid bieden om de voortgang daarvan goed op te volgen. Het totale pakket aan doorgevoerde en nog ingevoerde dekkingsmaatregelen bedroeg, inclusief de in de PN 2026—2029 opgenomen stelpost van € 1,74 miljoen, daarmee bijna € 38 miljoen. Dat is 10% van de totale begroting ad € 380 miljoen.	Overzicht ingevulde en nog in te vullen dekkingsmaatregelen opgenomen Op de pagina's 7 t/m 9 geeft het college inzicht in de reeds ingevulde en nog in te vullen taakstellingen. Dit betreft een totaalbedrag van bijna € 34 miljoen. Verschillen met de telling die de RKA eerder maakte zit o.a. in de € 1,74 taakstelling uit de PN 2026-2029 die niet nodig is en de verlaging van de taakstelling door het amendement minima. Totaal besparingsmaatregelen <table><tr><th></th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Totaal gerealiseerde besparingsmaatregelen</td><td>-11,44</td><td>-12,41</td><td>-13,31</td><td>-13,31</td></tr><tr><td>Totaal openstaande besparingsmaatregelen</td><td>-12,18</td><td>-16,64</td><td>-19,34</td><td>-20,33</td></tr><tr><td>Totaal besparingsmaatregelen</td><td>-23,62</td><td>-29,05</td><td>-32,65</td><td>-33,64</td></tr></table> Bedragen x 1 miljoen euro Het college rubriceert de dekkingsmaatregelen volgens de aangegeven driedeling en koos ervoor om alle drie de categorieën op te nemen. Daarmee krijgt u een totaaloverzicht. Van het totale bedrag van afgerond € 34 miljoen moet € 20 miljoen nog ingevuld worden. Openstaande besparingsmaatregelen <table><tr><th>Omschrijving</th><th>Herkomst</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td colspan="6"><i>Beleidsmaatregelen</i></td></tr><tr><td>Sociaal domein ¹</td><td>PN 2025-2028</td><td>-5,5</td><td>-7,92</td><td>-8,72</td><td>-8,72</td></tr><tr><td>Ingevuld</td><td>Zomerrapp. 2025/B2026</td><td>0,3</td><td>0,3</td><td>0,3</td><td>0,3</td></tr><tr><td>Sociaal domein ²</td><td>PN 2026-2029</td><td>-5,04</td><td>-6,58</td><td>-7,98</td><td>-8,97</td></tr><tr><td colspan="2">Totaal beleidsmaatregelen</td><td>-10,24</td><td>-14,2</td><td>-16,4</td><td>-17,39</td></tr><tr><td colspan="6"><i>Taakstellende budgetten</i></td></tr><tr><td>Taakstelling organisatie</td><td>B2025</td><td>-0,5</td><td>-1</td><td>-1,5</td><td>-1,5</td></tr><tr><td>Ombuiging datagedreven werken</td><td>B2023</td><td>-1,44</td><td>-1,44</td><td>-1,44</td><td>-1,44</td></tr><tr><td colspan="2">Totaal taakstellende budgetten</td><td>-1,94</td><td>-2,44</td><td>-2,94</td><td>-2,94</td></tr><tr><td colspan="2">TOTAAL</td><td>-12,18</td><td>-16,64</td><td>-19,34</td><td>-20,33</td></tr></table> Bedragen x 1 miljoen euro ¹ Inclusief in te vullen besparingsopgave 2025 van 1,24 miljoen euro ² Na amendement PN2026-2029 collectieve ziektekostenverzekering		2026	2027	2028	2029	Totaal gerealiseerde besparingsmaatregelen	-11,44	-12,41	-13,31	-13,31	Totaal openstaande besparingsmaatregelen	-12,18	-16,64	-19,34	-20,33	Totaal besparingsmaatregelen	-23,62	-29,05	-32,65	-33,64	Omschrijving	Herkomst	2026	2027	2028	2029	<i>Beleidsmaatregelen</i>						Sociaal domein ¹	PN 2025-2028	-5,5	-7,92	-8,72	-8,72	Ingevuld	Zomerrapp. 2025/B2026	0,3	0,3	0,3	0,3	Sociaal domein ²	PN 2026-2029	-5,04	-6,58	-7,98	-8,97	Totaal beleidsmaatregelen		-10,24	-14,2	-16,4	-17,39	<i>Taakstellende budgetten</i>						Taakstelling organisatie	B2025	-0,5	-1	-1,5	-1,5	Ombuiging datagedreven werken	B2023	-1,44	-1,44	-1,44	-1,44	Totaal taakstellende budgetten		-1,94	-2,44	-2,94	-2,94	TOTAAL		-12,18	-16,64	-19,34	-20,33
	2026	2027	2028	2029																																																																																			
Totaal gerealiseerde besparingsmaatregelen	-11,44	-12,41	-13,31	-13,31																																																																																			
Totaal openstaande besparingsmaatregelen	-12,18	-16,64	-19,34	-20,33																																																																																			
Totaal besparingsmaatregelen	-23,62	-29,05	-32,65	-33,64																																																																																			
Omschrijving	Herkomst	2026	2027	2028	2029																																																																																		
<i>Beleidsmaatregelen</i>																																																																																							
Sociaal domein ¹	PN 2025-2028	-5,5	-7,92	-8,72	-8,72																																																																																		
Ingevuld	Zomerrapp. 2025/B2026	0,3	0,3	0,3	0,3																																																																																		
Sociaal domein ²	PN 2026-2029	-5,04	-6,58	-7,98	-8,97																																																																																		
Totaal beleidsmaatregelen		-10,24	-14,2	-16,4	-17,39																																																																																		
<i>Taakstellende budgetten</i>																																																																																							
Taakstelling organisatie	B2025	-0,5	-1	-1,5	-1,5																																																																																		
Ombuiging datagedreven werken	B2023	-1,44	-1,44	-1,44	-1,44																																																																																		
Totaal taakstellende budgetten		-1,94	-2,44	-2,94	-2,94																																																																																		
TOTAAL		-12,18	-16,64	-19,34	-20,33																																																																																		

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026
Nog niet alle ombuigingen sociaal domein van concrete maatregelen voorzien. Met de in de PN 2025-2028 opgenomen maatregelen ter grootte van € 9,5 miljoen sloot het college aan bij de door de raad gewenste behoedzame en flexibele strategie bij het toepassen van besparingsmaatregelen. Het college was van mening dat met dit voorstel de grens van wat haalbaar en wenselijk is te bezuinigen in het sociaal domein bereikt is. Daarmee wordt het grootste deel van de te besparen 13 miljoen euro binnen het sociaal domein ingevuld. Het college verwachtte dat de resterende besparingsopgave van 3,5 miljoen euro de komende jaren als volgt kan worden ingevuld: 1. extra middelen vanuit het Rijk, o.a. naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2025 waarbij het advies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (Commissie van Ark) is betrokken; en/of 2. opbrengsten als gevolg van het herontwerp sociaal domein. Indien de bovenstaande twee punten onvoldoende financieel effect hebben, zal het college met voorstellen voor besparingen buiten de zoekrichting sociaal domein komen.	Alle ombuigingen sociaal domein van concrete maatregelen voorzien. In de PN 2026-2029 meldde het college dat een bedrag van € 3,5 miljoen aan ombuigingsmaatregelen sociaal domein nog van maatregelen moest worden voorzien indien de volledige opgave bleef staan. Uit het ambtelijk wederhoor begrepen wij dat u besloot deze opgave met € 3,5 miljoen te verlagen. Daarmee is de volledige ombuigingsopgave sociaal domein van concrete maatregelen voorzien.
Aan de invulling van de ombuigingen zijn risico's verbonden Het college constateerde in de PN 2026-2029 dat er aan de ombuigingen risico's verbonden zijn: <i>“In de begroting 2025 is al aangegeven dat het realiseren van besparingen in de praktijk weerbarstig is. Voor de maatregelen uit deze perspectiefnota geldt dat nog sterker, omdat ze boven op de eerder voorgestelde maatregelen komen, meer afhankelijkheden kennen van onder andere rijksbeleid en tot meer weerstand en bezwaren van inwoners en partners kunnen leiden. Daarnaast nemen door het scherper begroten de risico's toe dat nadelen direct effect hebben op het begrotingssaldo; bijvoorbeeld doordat het begrote structurele nadeel op de bijstandsuitkeringen is bijgesteld naar nihil. Indien de uitkering meer stijgen dan verwacht of de Rijksbijdrage ter dekking van de uitkeringslast lager is dan verwacht, raakt dit direct ons begrotingssaldo”.</i> Ook wij constateerden die risico's. Het college presenteerde in de PN 2026-2029 een aanvullend pakket aan dekkingsmaatregelen dat oploopt naar € 9,5 miljoen. Het grootste deel daarvan werd gevonden op de WMO (€ 4,2 miljoen), daarna Jeugdzorg (€ 3,4 miljoen en tot slot de participatiewet (€ 1,9 miljoen). In totaal zijn er 17 maatregelen waarbij het sturen op de indicatiestelling WMO met € 3,9 miljoen de grootste is. Deze maatregel moet in het begrotingjaar 2026 € 3 miljoen opleveren wat 50% is van het totale ombuigingsbedrag in dat jaar. Dat maakt dat dit een financieel belangrijke maatregel is. Het college schreef daarover: <i>“Betreft diverse maatregelen gericht op beperken aantal gebruikers voorzieningen, beperken volume gebruik voorzieningen en gemiddeld gebruik per voorziening per gebruiker. Maatregelen betreffen het implementeren van normenkaders, kostenbewust indiceren met een budgetplafond licht, verder uitbouwen van algemene voorzieningen waaronder individuele begeleiding en beperken beroep op huishoudelijke ondersteuning door zelfredzaamheid te vergroten”</i>	Risico's onverkort van kracht, financiële ruimte om die op te vangen Het college schrijft op pagina 3 van de PB 2026 dat de twee jaar uitstel van het Ravijnjaar de mogelijkheid geeft om onvoorziene nadelige effecten van de besparingsmaatregelen, zoals vertraging op de effecten van de besparingsmaatregelen en tegenvallers bij de uitvoering van beleid, te kunnen opvangen. De positieve saldi in 2026 en 2027 én de reservepositie bieden inderdaad ruimte om die eventuele risico's op te vangen. Specifiek houdt het college daarvoor de reserve sociaal domein aan met een stand van € 16,5 miljoen

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026
Ombuigingen sociaal domein vergt anders denken en doen <i>Strategie is een andere manier van werken</i> Op pagina 30 – 34 van de PN 2026-2029 stond de aanpak voor de ombuigingen binnen het sociale domein. De ombuigingen volgen een strategie en aanpak die in gezamenlijkheid vorm wordt gegeven. Het college schreef: <i>“Deze manier van werken is anders dan we gewend zijn en vraagt om ruimte, vertrouwen en een gedeelde en bewuste focus op de lange termijn. Alleen op die manier is het mogelijk daadwerkelijk samen te bewegen naar ‘steeds beter’ voor Almelo en voor onze inwoners. In het uitwerken van de vormgeving van deze beweging zullen we expliciet aandacht besteden aan de wijze waarop we uw raad hierin meenemen”.</i> <i>De basis op orde brengen</i> Over de voortgang van de ombuigingsmaatregelen in het sociaal domein schreef het college in de PN 2026-2029 <i>“Om de voortgang van de besparingsmaatregelen zorgvuldig te volgen, wordt een monitoringssysteem ontwikkeld zodat eventuele afwijkingen vroegtijdig worden gesignaleerd en bijgestuurd indien nodig. Bij de reguliere P&C cyclus wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd”.</i> Het ging hier over de besparingsmogelijkheden. Hiermee maakte de PN 2026-2029 niet duidelijk in hoeverre de basis (uitvoeringsorganisatie, de bedrijfsvoering en de bedrijfsprocessen) op orde was. In de bestuurlijke reactie op de QS PN 2026-2-29 gaf het college hierover aan: <i>“Om de besparingen, onder andere in het sociaal domein, te kunnen realiseren is het belangrijk om de basis op orde te hebben. Met het vaststellen van ‘Plan de campagne’ is uitgewerkt hoe de basis op orde kan worden gebracht in de organisatie, bedrijfsvoering en bedrijfsprocessen. Over het vaststellen van plan de campagne is de raad met een raadsbrief geïnformeerd (Raad – 8529). Momenteel wordt Plan de Campagne uitgevoerd en verder uitgewerkt, onder andere aan de hand van de onlangs vastgestelde digitale agenda (Raad – 758109)”.</i> <i>Publiekscampagne / communicatie</i> Op pagina 8 van de PN 2026-2029 schreef het college: <i>“Om dit proces te ondersteunen, wordt een publiekscampagne ingezet die inwoners bewust maakt van deze nieuwe aanpak en hen aanmoedigt om hulp binnen hun omgeving te zoeken. Daarnaast komt er aandacht voor de sociale kaart, zodat mensen makkelijk de juiste voorzieningen en ondersteuning kunnen vinden. In de komende periode worden deze campagnes verder aangevuld met extra informatie en, indien nodig, specifieke campagnes over bepaalde besparingsmaatregelen. Hiermee wordt mede uitvoering gegeven aan de moties “Inzet communicatie begroting 2025” en “Noodzaak communicatiestrategie wijzigingen sociaal domein”.</i>	College zet ingezette koers in het sociaal domein door <i>Strategisch partnerschap (pag. 79)</i> Het college schrijft: <i>“Samen met onze partners (onder andere aanbieders zorg- en welzijn, onderwijs, culturele instellingen, Sportbedrijf) gaan we werken aan het herontwerp van het sociaal domein. Monitoren en sturen op resultaten en effecten van de inzet van voorzieningen en het doorzien en het doorbreken van belemmerende patronen zijn hiertoe noodzakelijke voorwaarden. In de samenwerking met onze partners kiezen we voor een strategisch partnerschap. De beweging die we inzetten moeten we samen met onze partners maken om de impact van de inzet van voorzieningen te vergroten. Deze ambitie is urgent geworden door de veranderende financiële ruimte en doordat de huidige manier van werken niet meer passend is in de toekomst”.</i> <i>Plan de Campagne (pag. 79)</i> Te lezen valt: <i>“Om onze ambitie waar te maken, zal de focus in 2026 met name gericht zijn op het verbeteren van onze uitvoeringsorganisatie en -processen. We zetten hierbij in op positieve en flexibele dienstverlening, vertrouwen en collectief vakmanschap en leren en blijvend verbeteren. Ook met het doel om het beroep op geïndiceerde voorzieningen duurzaam te verminderen. Hiervoor benutten we de opbrengsten van en bouwen we verder op Plan de Campagne, in het bijzonder de heringerichte online kanalen, het nieuwe inwonersportaal, de medewerkersomgeving en de sociale kaart. Ook hebben we door verbeterde kwaliteit van data en nieuwe rapportages meer grip op de resultaten van dienstverlening en kunnen we onze maatregelen en inwonerstevredenheid beter monitoren”.</i> <i>Communicatie blijft een speerpunt (pag. 80)</i> Hierover nam het college de volgende tekst op: <i>“Veranderingen in de dienstverlening en in het aanbod van voorzieningen hebben gevolgen voor onze inwoners. Daarom blijft communicatie ook in 2026 een speerpunt binnen het sociaal domein. Ook hiervoor werken we in Plan de Campagne aan betere inrichting van onze digitale kanalen met vernieuwde content, functionaliteiten en logische routes voor de inwoners naar bijvoorbeeld algemene voorzieningen in de sociale kaart. In de communicatie naar inwoners houden we er zoveel mogelijk rekening mee dat inwoners de boodschap ook begrijpen; bij voorkeur spreken en schrijven we op B1-niveau”.</i>

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026
Verwachte besparing bij Verbonden Partijen beperkt Het college gaf in de PN 2026-2029 aan dat uiterlijk 15 september de gemeenschappelijke regelingen hun begroting indienen bij de provincie. De definitieve bijdrage voor de gemeente Almelo werd daarom betrokken bij de Programmabegroting 2026. Naar verwachting zou de financiële impact van de besparing beperkt zijn.	Geen besparing bij Verbonden partijen, minder risico op meerkosten Het college schrijft op pagina 7 van de PB2026: "De gemeente Almelo heeft de afgelopen periode in Twents verband ingezet op besparingen bij de verbonden partijen. Dit heeft geresulteerd in het, samen met de andere Twentse gemeenten, indienen van twee zienswijzen. De verwachting is dat deze zienswijzen, indien van toepassing, in de toekomstige begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen worden verwerkt. Dit betekent dat het risico op aanvullende bijdragen van de gemeente aan de gemeenschappelijke regelingen wordt verkleind".
Mogelijke risico's verbonden aan besparing onderhoud kapitaalgoederen Het college schreef in de PN 2026-2026: <i>"Op basis van de resultaten uit de laatste inspecties is er de komende 4 jaar naar verwachting minder budget nodig om deze kapitaalgoederen op het gewenste technisch kwaliteitsniveau te onderhouden en hoeft de reservering voor de extreme prijsontwikkeling niet te worden aangewend. Hiermee kan voor de komende planperiode (NKG 2026-2029) een besparing van 1,6 miljoen euro op het groot/technisch onderhoud behaald worden. Dit betekent wel dat de flexibiliteit om projecten in tijd naar voren of achteren te schuiven afneemt en de ruimte om binnen projecten aanvullende ambities en wensen van inwoners te realiseren minimaal is"</i>. Dit beperkt de mogelijkheid om wensen van inwoners in projecten mee te nemen. In de QS JR 2024 gaven we aan dat bij inwoners de tevredenheid over de buitenruimte was afgenomen. Deze ombuiging kon dat versterken. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de Jaarverantwoording 2024 viel verder te lezen dat de kwaliteit stabiel was gebleven maar op onderdelen achter bleef bij het gewenste niveau.	Besparing onderhoud kapitaalgoederen is doorgevoerd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt een eventueel achterblijvende kwaliteit niet meer genoemd. Wel is er een aantal teksten (pag. 114, 117) die een knelpunt tussen budget en duurzaamheidsdoelstellingen lijken aan te geven: We steken veel energie in een verbeterde strategie rondom onderhoud van het areaal. Hiermee kunnen we deze beter in stand houden, waarbij kostenbeheersing een uitdaging blijft. We zien dat de opgave steeds complexer wordt o.a. op het gebied van integraliteit, duurzaamheid en participatie. Dit vraagt ten dele ook soms andere prestaties van onze objecten. We bereiken doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, participatie of integraliteit, wat soms nadelig uitpakt qua kosten. Speerpunten Voor het verzorgend onderhoud aan groen en bomen blijft het uitgangspunt kwaliteitsgestuurd beheer. Met het nieuwe beheerssysteem kunnen de vervangingen steeds meer plan- en projectmatig worden geprioriteerd. Maximale aandacht voor biodiversiteit en klimaatbestendigheid binnen de financiële kaders blijft een spanningsveld. In 2026 gaan we actief aan de slag met de aanpak van de invasieve exoten en de verdere uitrol van de ontsluiting van data.
Uitgangspunt stijging afvalstoffenheffing was geraamd op 2% De stijging zoals opgenomen in de PN 2026 -2029 was nog niet in lijn met de informatie uit het afvalplan. Het college schreef daarover in de bestuurlijke reactie op de PN 2026-2029 het volgende: <i>"De constatering van de rekenkamer is juist. In de Perspectiefnota 2026-2029 zijn de effecten van het afvalbeleidsplan (raadsvoorstel 15 april 2025) nog niet verwerkt. Dit zal betrokken worden bij de Programmabegroting 2026. Tegelijk met deze begroting worden met de belastingverordeningen ook de tarieven door de raad vastgesteld"</i>	Stijging lijkt ondanks ontwikkelingen beperkt te blijven tot 2% Op pagina 13 schrijft het college over de reconstructie en renovatie van het afvalbrengpunt en locatie Twente Milieu en verhoging van heffingen. De kosten voor afvalinzameling nemen toe met structureel € 215.000 vanaf 2028. In paragraaf lokale heffingen (pag. 103) staat het tarief afvalstoffenheffing weliswaar als uitzondering genoemd maar lijkt toch alleen de algemene indexatie van 2% van toepassing. Beleid ten aanzien van de tarieven 2025 De tarieven in de begroting 2026 zijn met 2,0% geïndexeerd. Dit percentage is een gewogen index op basis van de loon- en prijsindices uit het Centraal Economisch Plan 2025 (CEP2025) van het Centraal Planbureau (CPB). Net als in voorgaande jaren hanteren wij daarbij een combinatie van 2/3e looncompensatie en 1/3e prijscompensatie. Uitzonderingen hierop betreffen: • de tarieven voor de rioolheffing (3,51%), afvalstoffenheffing (2,0%) en de onroerende zaakbelasting (4,5%) • de toeristenbelasting (11,59%) en precariobelasting (102%) • de legesverordening en de tarieven die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd, zoals paspoorten of rijbewijzen.

Bevindingen voorgaande QS's

Financiële kengetallen verslechteren op solvabiliteit en structurele exploitatieruimte

De tabel op pagina 130 van de MJPB liet zien dat de begrotingstekorten leiden tot een lagere solvabiliteit. Normen voor de kengetallen werden in de MJPB 2025 niet genoemd, wel gaf het college aan bij ratio's “hoe hoger, hoe beter of hoe lager hoe beter”.

Financiële kengetallen	JVW 2023	BEGR 2024	BEGR 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	RAMING 2028
Netto schuldquote	34%	51%	46%	54%	62%	66%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	30%	47%	43%	51%	59%	64%
Solvabiliteitsratio	32%	29%	30%	25%	19%	14%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	-2%	-4%	-3%	-3%
Grondexploitatie	5%	1%	2%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	109%	109%	107%	107%	107%	107%

De provinciale toezichthouders hanteren signaalwaarden om een gemeente, aan de hand van de financiële kengetallen, op financiële gezondheid te beoordelen. Zie de onderstaande tabel:

Tabel 1: Specificering Financiële Kengetallen naar Categorie

Financieel Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden b. met correctie doorgeleende gelden	< 90% van 90% t/m 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio		> 50% van 20% t/m 50%	< 20%
3. Grondexploitatie		< 20% van 20% t/m 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte		> 0% 0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit		< 95% van 95% t/m 105%	> 105%

Bevinding QS PB 2026

Financiële kengetallen verbeteren in meerjarig perspectief

In de MJPB2025 was er sprake van een verslechtering van de financiële kengetallen in meerjarig perspectief. Nu is het beeld meer gevarieerd waarin de kengetallen voor de schuldquote en solvabiliteit verbeteren en het kengetal voor de structurele exploitatieruimte verslechtert. De overige kengetallen zijn stabiel.

Financiële kengetallen	JVW 2024	BEGR 2025	BEGR 2026	RAMING 2027	RAMING 2028	RAMING 2029
Netto schuldquote	29%	46%	35%	34%	33%	31%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	26%	43%	32%	32%	31%	29%
Solvabiliteitsratio	36%	30%	39%	40%	40%	40%
Structurele exploitatieruimte	3%	-2%	2%	1%	0%	-1%
Grondexploitatie	3%	2%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	109%	107%	102%	102%	102%	102%

In de onderstaande tabel zijn de kengetallen 2026 ingedeeld op basis van de signaalwaarden die de provincies als toezichthouders hanteren:

Financieel kengetal

A

B

C

Netto schuldquote

Solvabiliteitsratio

Grondexploitatie

Structurele exploitatieruimte

Belastingcapaciteit

Almelo valt voor de kengetallen in categorie A en B wat op een gezonde financiële positie duidt.

In de afgelopen jaren is een trendmatige verbetering op de meeste financiële kengetallen zichtbaar waarbij de kengetallen in werkelijkheid hoger liggen dan de raming (solvabiliteit als voorbeeld).

Solvabiliteitsratio (%)

</

Bevindingen voorgaande QS's	Bevinding QS PB 2026																																																																																																																					
De weerstandsratio is verbeterd naar 4,9% maar dient in context te worden gezien van lage risico-inschatting In de MJPB 2025-2028 verbeterde de weerstandsratio. De weerstandsratio is een indicator in hoeverre de gemeente Almelo in staat is risico's op te vangen. Onverkort gold hierbij het aandachtspunt dat de risico's die Almelo identificeert relatief laag zijn t.o.v. andere gemeenten. Het was daarmee belangrijk om deze ratio in bredere context te bezien en vooral ook vanuit risicoprofiel te benaderen. In de QS JR 2024 gaven we aan dat Almelo laat zien een integraal risicomanagement na te streven dat verder gaat dan alleen het in beeld brengen van financiële risico's. Dat is waardevol. Met name het voeren van een periodieke risicodialoog en het daarmee vergroten van bewustwording rond risico's draagt bij aan de beheersing binnen de organisatie. Het college gaf aan dat dit onderdeel is van de doorontwikkeling van het risicomanagement.	De weerstandsratio halveert en komt uit op 2,0 De weerstandsratio is een indicator die uitdrukt in hoeverre de gemeente Almelo in staat is om risico's op te vangen. Deze indicator daalt van 4,7 naar 2,0, met name door het nieuwe risico op XL Businesspark 2 en toename van het risico op beveiligingsincidenten. Een ratio van 2,0 wordt nog altijd als "uitstekend" beoordeeld maar de toename kan voor de raad wel aandachtspunt zijn. Het college schrijft op pagina 108 dat deze toename leidt tot "meer aandacht voor beheersingsmaatregelen. <table><tr><th colspan="2">Berekening weerstandsratio</th><th colspan="2">Streefratio = 1,2</th></tr><tr><th></th><th>JVW 2024</th><th>BEGR 2025</th><th>BEGR 2026</th></tr><tr><td>Grondexploitatie (benodigd)</td><td>4,200</td><td>4,300</td><td>16,600</td></tr><tr><td>Overige exploitatie (benodigd)</td><td>5,500</td><td>5,100</td><td>6,360</td></tr><tr><td>Totaal benodigde weerstandscapaciteit</td><td>9,700</td><td>9,400</td><td>22,960</td></tr><tr><td colspan="4"></td></tr><tr><td>Totaal beschikbare weerstandscapaciteit</td><td>46,026</td><td>46,191</td><td>46,027</td></tr><tr><td colspan="4"></td></tr><tr><td>Weerstandsratio</td><td>4,74</td><td>4,91</td><td>2,00</td></tr></table> Bedragen x 1 miljoen euro Voor het risico dat ombuigingen in het sociaal domein niet of later worden gerealiseerd, is de reserve sociaal domein beschikbaar. Met een bedrag van € 16 miljoen is daarin een stevige risicobuffer aanwezig. Deze buffer wordt eerst aangesproken voordat een beroep wordt gedaan op de algemene weerstandscapaciteit.	Berekening weerstandsratio		Streefratio = 1,2			JVW 2024	BEGR 2025	BEGR 2026	Grondexploitatie (benodigd)	4,200	4,300	16,600	Overige exploitatie (benodigd)	5,500	5,100	6,360	Totaal benodigde weerstandscapaciteit	9,700	9,400	22,960					Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	46,026	46,191	46,027					Weerstandsratio	4,74	4,91	2,00																																																																																	
Berekening weerstandsratio		Streefratio = 1,2																																																																																																																				
	JVW 2024	BEGR 2025	BEGR 2026																																																																																																																			
Grondexploitatie (benodigd)	4,200	4,300	16,600																																																																																																																			
Overige exploitatie (benodigd)	5,500	5,100	6,360																																																																																																																			
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	9,700	9,400	22,960																																																																																																																			
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	46,026	46,191	46,027																																																																																																																			
Weerstandsratio	4,74	4,91	2,00																																																																																																																			
In de MJPB 2025 neemt investeringsvolume af t.o.v. MJPB 2024 met ruim € 10 miljoen. In de PB 2025 is er een trendbreuk en is er sprake van een daling van het totale investeringsvolume t.o.v. PB 2024. <table><tr><th colspan="9">Meerjareninvesteringsplan</th></tr><tr><th>Document</th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th colspan="4">Bedrag 2025</th><th>Totaal</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><td></td></tr><tr><td>Begroting 2022</td><td>20.246</td><td>39.917</td><td>33.314</td><td>23.488</td><td></td><td></td><td></td><td>116.965</td></tr><tr><td>Begroting 2023</td><td></td><td>45.704</td><td>35.726</td><td>26.008</td><td>24.101</td><td></td><td></td><td>131.539</td></tr><tr><td>Begroting 2024</td><td></td><td></td><td>59.875</td><td>35.626</td><td>25.758</td><td>27.832</td><td></td><td>149.091</td></tr><tr><td>Begroting 2025</td><td></td><td></td><td></td><td>51.724</td><td>31.060</td><td>30.569</td><td>24.990</td><td>138.343</td></tr></table>	Meerjareninvesteringsplan									Document	2022	2023	2024	Bedrag 2025				Totaal					2025	2026	2027	2028		Begroting 2022	20.246	39.917	33.314	23.488				116.965	Begroting 2023		45.704	35.726	26.008	24.101			131.539	Begroting 2024			59.875	35.626	25.758	27.832		149.091	Begroting 2025				51.724	31.060	30.569	24.990	138.343	In de PB2026 zet dalende trend investeringsvolume zich door. De trendbreuk zoals zichtbaar in de MJPB 2025-2028 zet zich door. <table><tr><th>document</th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>begroting 2022</td><td>20.246</td><td>39.917</td><td>33.314</td><td>23.488</td><td></td><td></td><td></td><td>116.965</td></tr><tr><td>begroting 2023</td><td></td><td>45.704</td><td>35.726</td><td>26.008</td><td>24.101</td><td></td><td></td><td>131.539</td></tr><tr><td>begroting 2024</td><td></td><td></td><td>59.875</td><td>35.626</td><td>25.758</td><td>27.832</td><td></td><td>149.091</td></tr><tr><td>begroting 2025</td><td></td><td></td><td></td><td>51.724</td><td>31.060</td><td>30.569</td><td>24.990</td><td>138.343</td></tr><tr><td>begroting 2026</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>33.856</td><td>43.001</td><td>22.877</td><td>125.507</td></tr></table>	document	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	begroting 2022	20.246	39.917	33.314	23.488				116.965	begroting 2023		45.704	35.726	26.008	24.101			131.539	begroting 2024			59.875	35.626	25.758	27.832		149.091	begroting 2025				51.724	31.060	30.569	24.990	138.343	begroting 2026					33.856	43.001	22.877	125.507
Meerjareninvesteringsplan																																																																																																																						
Document	2022	2023	2024	Bedrag 2025				Totaal																																																																																																														
				2025	2026	2027	2028																																																																																																															
Begroting 2022	20.246	39.917	33.314	23.488				116.965																																																																																																														
Begroting 2023		45.704	35.726	26.008	24.101			131.539																																																																																																														
Begroting 2024			59.875	35.626	25.758	27.832		149.091																																																																																																														
Begroting 2025				51.724	31.060	30.569	24.990	138.343																																																																																																														
document	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029																																																																																																														
begroting 2022	20.246	39.917	33.314	23.488				116.965																																																																																																														
begroting 2023		45.704	35.726	26.008	24.101			131.539																																																																																																														
begroting 2024			59.875	35.626	25.758	27.832		149.091																																																																																																														
begroting 2025				51.724	31.060	30.569	24.990	138.343																																																																																																														
begroting 2026					33.856	43.001	22.877	125.507																																																																																																														
	Reserve MO / BW groeit in de komende jaren Groeit van € 6 naar € 14 miljoen. Plan voor de inzet?																																																																																																																					